

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΙΛΕΖ ΓΙΑ ΤΟ 1994

Μια και το ξεκινήσαμε και στις προηγούμενες χρονιές, ας το τηρήσουμε και για το 1994. Ρίχνουμε, λοιπόν, μια ματιά πίσω μας — γιατί πιστεύουμε ότι κάναμε λίγα βήματα μπροστά— και βλέπουμε ότι κάτι αφήσαμε.

Ας αρχίσουμε από το Μνημείο της Ζαγορίσιας Γυναίκας. Οργανώσαμε με τεράστια επιτυχία τα αποκαλυπτήρια του αγάλματος στις 29-10-94. Πέρα από την ηλιόλουστη μέρα, μας τιμήσαν με την παρουσία τους ο ΥΠΕΣ κ. Κάρλος Παπούλιας, που έκανε και τα αποκαλυπτήρια, όλοι οι επίσημοι και όλες οι αρχές των Γιαννίνων και του Ζαγορίου και κυρίως μεγάλο πλήθος Ζαγορίσιων.

Το μνημείο με το άγαλμα της Ζαγορίσιας Γυναίκας και με την μαχητική σημασία που δόσαμε σ' αυτή τη χειρονομία μας, πιστεύουμε ότι κάλυψε ένα κενό της ιστορίας του Ζαγορίου. Εκτός από τους Ζαγορίσιους και τους Γιαννιώτες, όλη η υπόλοιπη Ελλάδα και ο απόδημος ελληνισμός, γνωρίζει πλέον κάτι περισσότερο για την προσφορά της Ζαγορίσιας γυναίκας. Την εκδήλωσή μας κάλυψαν οι εφημερίδες των Γιαννίνων και των Αθηνών και η τηλεόραση. Ακόμα και εφημερίδες του παρόδημου ελληνισμού, όπως ο «Ελληνικός Κήρυκας», που εκδίδεται στην Αυστραλία, μετέφεραν άρθρο του. Τέλος διάβασε γυναικεία σωματοειά, όπως ο «Σύνδεσμος Γυναικών Ηπείρου», που στις 14-1-95 στην Αθήνα, στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμέλιωτών, οργάνωσε πετυχημένη εκδήλωση για την γυναίκα της Πίνδου.

Κλείνοντας το θέμα εκφράζουμε το παράπονό μας για το

στάματμα των προσφορών. Πρέπει να γνωρίζετε ότι οφείλουμε ακόμα αρκετά χρήματα για τις εργασίες διαμόρφωσης του τύμβου του μνημείου και ελπίζουμε βάσιμα στις προσφορές των Ζαγορίσιων. Αλλά πέρα απ' αυτό, θέλουμε να προχωρήσουμε στη διαμόρφωση και οργάνωση της αίθουσας του μνημείου και στον εμπλουτισμό της με ενθυμήματα της εποχής του '40 κι άλλα σχετικά αντικείμενα. Κάναμε έκκληση πάλι στους ζαγορίσιους και τους φίλους του Ζαγορίου να συνεχίσουν τις προσφορές τους.

Το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» συνεχίζει απρόσκοπτα την έκδοσή του. Πιστεύω όμως, προσωπικά, ότι χρειάζεται αναβάθμιση. Χρειαζόμαστε κι άλλους συνεργάτες κι ανταποκριτές και ύλη για δημοσίευση. Όλα τρέχουν, αλλά να μη στερέψουμε. Η περιοχή του Ζαγορίου ήταν, είναι και θα είναι στο επίκεντρο των προγραμμάτων ανάπτυξης, αλλά και στο πεδίο διαφόρων συμφερόντων. Το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» έχει διαθέσιμες τις σελίδες του για διάλογο, για προβολή, για αναζήτηση ορθών λύσεων, για αποφυγή λαθών και καταστροφικών ενεργειών. Καλούμε λοιπόν τους Προέδρους και τα Κοινωνικά Συμβούλια των χωριών να μας πλησιάσουν. Και οι σύλλογοι και οι άλλοι μαζικοί φορείς.

Αγαπητοί Ζαγορίσιοι, η ΙΛΕΖ με τα πενιχρά μέσα που διαθέτει, αλλά κυρίως με την φιλότιμη προσπάθεια των μελών της και την βοήθεια των συνεργατών, ανταποκριτών και συνδρομητών του περιοδικού θα συνεχίσει να εργάζεται αόκνως.

Απόστολος Ντιναλέξης

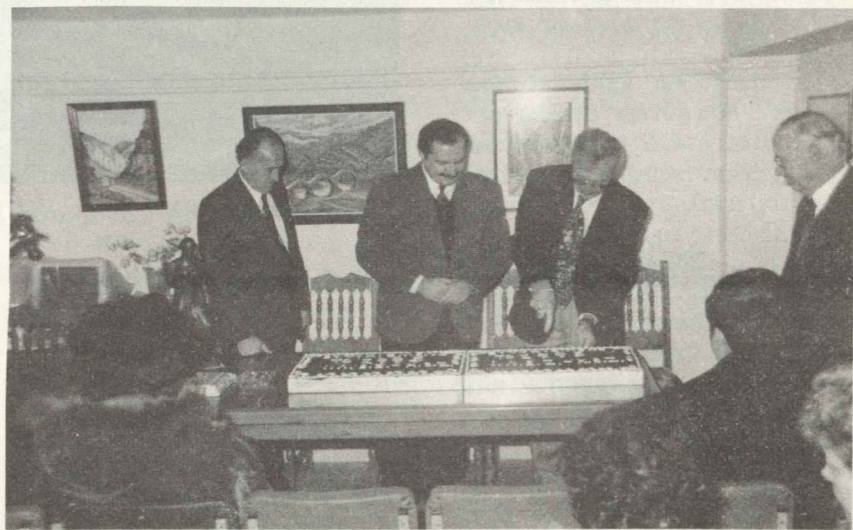
Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΠΙΤΑΣ ΣΤΗΝ ΙΛΕΖ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΖ

Εξαιρετική επιτυχία σημείωσε η φετεινή εκδήλωση για το κόψιμο της πίτας, που έγινε την Κυριακή στις 15 του Γενάρη στα Γραφεία της ΙΛΕΖ και του ΚΕΖ.

Παρά τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες εκείνης της ημέρας, πολλοί Ζαγορίσιοι μέλη της ΙΛΕΖ και του ΚΕΖ, παραβρέθηκαν στην

Αυτοδιοίκησης και με τη δική τους συμπαράσταση πολλά από τα υπάρχοντα σήμερα προβλήματα θα βρούν τη λύση τους.

Υπογράμμισαν παράλληλα, πως για την επιτυχία της οποίας δήποτε προσπάθειας είναι ανάγκη να συστρατευθούμε όλοι μας τοπικοί άρχοντες και δημότες απαλ-

εκδήλωση, όπου μέσα σε μια ζεστή και φιλική ατμόσφαιρα έκοψαν την πίτα και συζήτησαν με την ευκαιρία πολλά από τα τρέχοντα προβλήματα του Ζαγορίου.

Φέτος για πρώτη φορά τίμησαν την εκδήλωση αυτή ο τέως Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Αχιλλέας Κολιούσης και ο νεοκλεγείς Νομάρχης κ. Νίκος Ζαρμπαλάς. Τους επίσημους καλεσμένους υποδέχτηκε ο πρόεδρος της ΙΛΕΖ κ. Απόστολος Ντιναλέξης, ο οποίος αφού απηύθυνε τις καθιερωμένες ευχές προς τους συγκεντρωμένους κάλεσε στη συνέχεια τους εκπροσώπους της πολιτείας να χαιρετίσουν την εκδήλωση και να κόψουν την πίτα. Κατά το σύντομο χαιρετισμό τους, τόσο ο απερχόμενος Νομάρχης κ. Κολιούσης όσο και ο νέος κ. Ζαρμπαλάς τόνισαν με έμφαση πως η περιοχή του Ζαγορίου, η προικισμένη με τόσες φυσικές καλλονές και με μια πλούσια πολιτιστική παράδοση, αξίζει όπως δήποτε μιας ιδιαίτερης μεταχείρισης από μέρους της πολιτείας και ευελπιστούν πως με τα νέα δεδομένα στον τομέα της Τοπικής

λαγμένοι από τοπικισμούς και μικροσυμφέροντα ν' αναλάβουμε τις ευθύνες μας και να προχωρήσουμε μπροστά για το καλό του τόπου μας.

Το 1995 ανατέλλει για το Ζαγόρι γεμάτο από προσδοκίες και ελπίδες. Και πολύ σωστά είπε ο πρόεδρος του Κ.Ε.Ζ. κ. Γέτης στη σύντομη προσλαλιά του, όπως όταν οι Ζαγορίσιοι βάζουν ένα συγκεκριμένο στόχο είναι ικανοί να τον επιτύχουν. Απόδειξη γι' αυτό είναι η επιτυχής έκβαση της προσπάθειας για την ανέγερση του αγάλματος της «Ζαγορίσιας Γυναίκας».

Καλούμαστε μέσα στο '95 όλοι οι Ζαγορίσιοι Πολιτιστικοί φορείς και κοινότητες μόνιμοι κάτοικοι των χωριών μας και οι ξενιτεμένοι συμπατριώτες μας να αποδυθούμε σε μια γενναία προσπάθεια για το στήσιμο ενός νέου «αγάλματος» τουτέστι ενός άλλου μεγάλου έργου, που θα συντελέσει στην πρόοδο και την ανάπτυξη του Ζαγορίου μας.

Ευτυχισμένο το 1995

Ο ρεπόρτερ

Σας ευχόμαστε
Ευτυχισμένο το 1995

ΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1994 ΟΠΩΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΤΗΛΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Το περιοδικό μας με το νέο έτος 1995 μπαίνει στο 18ο χρόνο κυκλοφορίας του και αυτό μας κάνει να είμαστε αισιόδοξοι για την παραπέρα πορεία του. Στο χρόνο που πέρασε μέσα από τις στήλες του καταγράφηκαν πολλά και ενδιαφέροντα γεγονότα, που έλαβαν χώρα στο Ζαγόρι καθώς και επισημάνθηκαν πολλά από τα προβλήματα της περιοχής μας που προβλήθηκαν με τρόπο σαφή και σεναρό.

Φυλλομετρώντας λοιπόν τα τεύχη του περιοδικού μας, του έτους 1994, θα προσπαθήσω πολύ συνοπτικά να παρουσιάσω όσα γεγονότα συνέβησαν στο Ζαγόρι κι όπως αυτά καταγράφηκαν στο περιοδικό μας για να μπορούν έτσι και οι αναγνώστες μας να έχουν μια συνολική εικόνα γι' αυτό.

Το πρώτο και σημαντικότερο γεγονός, που συνέβη στο Ζαγόρι μέσα στο χρόνο που πέρασε, ήταν η τελετή των αποκαλυπτηρίων του αγάλματος της Ζαγορίσιας Γυναίκας του '40.

Ήταν η κορυφαία πράξη των Ζαγορίσιων, που με τρόπο πανηγυρικό και επίσημο εξεπλήρωσαν ένα μεγάλο χρέος προς την ηρωίδα γυναίκα του Ζαγορίου αλλά και αναγνώρισαν δίκαια την τεράστια προσφορά της Ζαγορίσιας γυναίκας στην πολιτιστική ανέλιξη της περιοχής μας. Αξίζουν πραγματικά συγχαρητήρια σε όλους όσους συνέβαλαν για το στήσιμο του μνημείου αυτού στο ζαγορίσιο χώρο.

Το δεύτερο γεγονός ήταν οι λαμπρές εκδηλώσεις για τον εορτασμό της 150ετηρίδας της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, που έγιναν στη γενέτειρά των αιδιμών αδελφών Ριζάρη το Μονοδένδρι τον Ιούλιο 1994.

Οι εκδηλώσεις αυτές έδωσαν την ευκαιρία στους Ζαγορίσιους που όσο περνάει ο καιρός γίνεται οξύτερο με την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή. Ας ελπίσουμε πως στον καινούργιο χρόνο θα προχωρήσουν οι απαραίτητες διαδικασίες για την έναρξη της εκτέλεσης του σπουδαίου αυτού έργου που θα δώσει μια νέα πνοή στον τόπο μας.

Την πρωτοβουλία την έχουν τα νέα συμβούλια περιοχής και θα πρέπει προς αυτή την κατεύθυνση να στρέψουν όλες τους τις ενέργειες. Ξεχωρίσαμε επίσης τις συναντήσεις α) των εμπειρογνομόνων από διάφορα κράτη της Ευρώπης στο Μονοδένδρι από

νικό διάστημα το Ζαγόρι ήταν στην πρώτη γραμμή της διεθνούς επικαιρότητας.

Άλλο γεγονός πολύ σημαντικό, που συνέβη στη διάρκεια του 1994 και θα σηματοδοτήσει την περαιτέρω εξέλιξη της περιοχής μας, είναι η εφαρμογή του νέου θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι νέοι αιρετοί άρχοντες όχι μό-

Το άγαλμα της Ζαγορίσιας γυναίκας του '40 με τον τύμβο.

Φωτ. Κώστα Πανταζή

νο σε τοπικό επίπεδο αλλά και στο ευρύτερο το νομαρχιακό, επωμίζονται μεγαλύτερα βάρη και περισσότερες ευθύνες για την επίλυση των προβλημάτων της περιφέρειας. Θα πρέπει γι' αυτό όλοι οι τοπικοί άρχοντες και δημότες με πνεύμα συνεργατικότητας απαλλαγμένοι από παλιές νοσηρότητες (τοπικισμούς, μικροσυμφέροντα κ.α.) να αποδοθούν σε μια γενναία προσπάθεια για την επιτυχία του νέου θεσμού ώστε το Ζαγόρι μέσα στη νέα πραγματικότητα να τύχει μιας ιδιαίτερης μεταχείρισης για την ανάπτυξη και την προκοπή του.

Συνάρτηση με τα παραπάνω είναι και το πρόβλημα της ύδρευσης των κοινοτήτων του Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου, που όσο περνάει ο καιρός γίνεται οξύτερο με την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή. Ας ελπίσουμε πως στον καινούργιο χρόνο θα προχωρήσουν οι απαραίτητες διαδικασίες για την έναρξη της εκτέλεσης του σπουδαίου αυτού έργου που θα δώσει μια νέα πνοή στον τόπο μας.

Την πρωτοβουλία την έχουν τα νέα συμβούλια περιοχής και θα πρέπει προς αυτή την κατεύθυνση να στρέψουν όλες τους τις ενέργειες.

Ξεχωρίσαμε επίσης τις συναντήσεις α) των εμπειρογνομόνων από διάφορα κράτη της Ευρώπης στο Μονοδένδρι από

11-13 Φεβρουαρίου 1994, στα πλαίσια ενός προγράμματος, που έχει στόχο την «Ανάπτυξη Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιμορφωτικών Κέντρων» για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και

β) την συνάντηση νέων από όλο τον κόσμο με τη λειτουργία των Campus EUROPEENS για 15 μέρες στην Καλωτά το καλο-

Σάββα 9. Θεοδόσιος

τρέας» και την ευαισθητοποίηση των αρμοδίων φορέων για τη τήρησή τους. Έχουμε όλα αυτά με τη ρη υποχρέωση να διαφυλάξουμε τα μοναστήρια και τις εκκλησίες, μια μακραίωνη παράδοση της θρησκευτικής μας λατρείας. Η αναπαλαίωση επίσης του μοναστηριού της Ευαγγελιστρίας στα Άνω Πεδιά ήταν γεγονός σημαντικό για το Ζαγόρι, που πέρασε, θα παραλείψω αν δεν υπογράψω και μια άλλη ωραία προσπάθεια που γίνεται στο χώρο του Ζαγορίου—πρωτοβουλία ιδιωτών—από το ζεύγος Πέτρου Φίλιππου και Βελισσαρίας Τσολάκη—με τη δημιουργία εργοστασίου ζωγραφικής στο Καπέσο, θαυμαστά αποτελέσματα γίνονται οι ίδιοι οι υποψήφιοι; Πρώτα ο καθένας μας: Σε μας στη ζωγραφική και το κέμα αλλά και την προβολή του Ζαγορίου σε όλα τα κέντρα και γωνιές της Ελλάδας.

Ακόμα στο χρόνο που περνούσαμε πραγματοποιήθηκε στον Ελαιότοπο μια σεμνή τελετή για τον μνημείο ενός καταξιωμένου αθλητή στον αθλητικό στίβο ο μνηστός Μενέλαος Γκράβας. Στη μνήμη του οι συναθλητικοί συγχωριανοί του, έστησαν μνημείο, το οποίο θα δείχνει στον τόπο αυτόν γεννηθέντα ναυας από τους πιο δεινούς αθλητές που του Ελληνικού αθλητισμού. Τελειώνοντας τη σύνταξη αυτή αναφορά μου για τα όσα έγιναν στο Ζαγόρι το 1994 και περνούσαν μέσα από τις στήλες του περιοδικού μας, θα ήθελα να συγχαρώ αληθινά όλους, όσους ανέλαβαν τέτοιες πρωτοβουλίες, να χρίζοντας έτσι μια ωραία παράδοση, που δεν πρέπει να χαθεί.

Ακόμα είναι χρήσιμο κάθε δήλωση, να γίνεται στο Ζαγόρι να τονώνεται το ηθικό εκείνων που μένουν μόνιμα στον τόπο μας σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και να ενισχύουν παράλληλα κάποιες επιχειρήσεις, που στην καν εκεί με πολύ κόπο και για να μας εξυπηρετούν και κρατούν ζωντανά τα χωριά μας.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛ' ΟΧΙ ΑΣΗΜΑΝΤΑ: Αριθμ. 2

1. Ούτε έναν!

Ούτε έναν! Τό 'γραψε και το περιοδικό μας (φύλλο Νο 2, Ιανουαρίου 1994): Ούτε έναν συμβούλο που να κατάγεται από το Ζαγόρι δεν καταφέραμε να εκλέξουμε στο Νομαρχιακό Συμβούλιο στις 15 Ιανουαρίου 1994. Ούτε έναν στην εκλογή του Οκτώβρη. Και ρικου μοναστηριού της Ευαγγελιστρίας στα Άνω Πεδιά ήταν γεγονός σημαντικό για το Ζαγόρι, που πέρασε, θα παραλείψω αν δεν υπογράψω και μια άλλη ωραία προσπάθεια που γίνεται στο χώρο του Ζαγορίου—πρωτοβουλία ιδιωτών—από το ζεύγος Πέτρου Φίλιππου και Βελισσαρίας Τσολάκη—με τη δημιουργία εργοστασίου ζωγραφικής στο Καπέσο, θαυμαστά αποτελέσματα γίνονται οι ίδιοι οι υποψήφιοι; Πρώτα ο καθένας μας: Σε μας στη ζωγραφική και το κέμα αλλά και την προβολή του Ζαγορίου σε όλα τα κέντρα και γωνιές της Ελλάδας.

Ακόμα στο χρόνο που περνούσαμε πραγματοποιήθηκε στον Ελαιότοπο μια σεμνή τελετή για τον μνημείο ενός καταξιωμένου αθλητή στον αθλητικό στίβο ο μνηστός Μενέλαος Γκράβας. Στη μνήμη του οι συναθλητικοί συγχωριανοί του, έστησαν μνημείο, το οποίο θα δείχνει στον τόπο αυτόν γεννηθέντα ναυας από τους πιο δεινούς αθλητές που του Ελληνικού αθλητισμού. Τελειώνοντας τη σύνταξη αυτή αναφορά μου για τα όσα έγιναν στο Ζαγόρι το 1994 και περνούσαν μέσα από τις στήλες του περιοδικού μας, θα ήθελα να συγχαρώ αληθινά όλους, όσους ανέλαβαν τέτοιες πρωτοβουλίες, να χρίζοντας έτσι μια ωραία παράδοση, που δεν πρέπει να χαθεί.

Ακόμα είναι χρήσιμο κάθε δήλωση, να γίνεται στο Ζαγόρι να τονώνεται το ηθικό εκείνων που μένουν μόνιμα στον τόπο μας σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και να ενισχύουν παράλληλα κάποιες επιχειρήσεις, που στην καν εκεί με πολύ κόπο και για να μας εξυπηρετούν και κρατούν ζωντανά τα χωριά μας.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

Ακόμα είναι χρήσιμο κάθε δήλωση, να γίνεται στο Ζαγόρι να τονώνεται το ηθικό εκείνων που μένουν μόνιμα στον τόπο μας σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και να ενισχύουν παράλληλα κάποιες επιχειρήσεις, που στην καν εκεί με πολύ κόπο και για να μας εξυπηρετούν και κρατούν ζωντανά τα χωριά μας.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

χουμε τουλάχιστον δύο — στο Νομαρχιακό Συμβούλιο; Τα μόνα που ξέρω είναι μια ανακοίνωση του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων Ιωαννίνων και μια ειδήση για το ποιοί είναι οι Ζαγορίσιοι υποψήφιοι και τα δυο στο περιοδικό μας (τεύχος Οκτωβρίου). Αλλά κι αυτά ανώφελα, γιατί τότε έφτασε το περιοδικό στα χέρια των συνδρομητών και πόσοι Ζαγορίσιοι το διαβάζουν;

Τέλος οι ίδιοι οι υποψήφιοι; Τί έκαναν, πώς ενήργησαν, ενδιαφέρθηκαν μόνο για το κόμμα τους κι όχι, παράλληλα κι εξίσου για το Ζαγόρι; Απλά, —όσο αφορά αυτό που μας ενδιαφέρει,— κινήθηκε ο καθένας μόνος του, μίλησε σε κάποιους γνωστούς του, το πολύ να επισκέφτηκε και μερικά χωριά, νά 'στειλε και κανά-δυο ψηφοδέλτια στα σπίτια. Προσωπικά έλαβα ένα φάκελο με ψηφοδέλτια κι ένα τηλεφώνημα. Πολλοί μου είπαν ότι ούτε είδαν, ούτε άκουσαν κάτι από κανένα υποψήφιο. Γι' αυτό κι απέτυχαν. Αν οργάνωσαν σωστά τον προεκλογικό αγώνα τους και για τον εαυτό τους και για το Ζαγόρι, έπρεπε να συνεννοηθούν μεταξύ τους, να κινηθούν μαζί, να φανούν στο Ζαγόρι ενωμένοι, ο καθένας παλεύοντας από το πόστο του και για το πόστο του, να κινητοποιήσουν συλλόγους και φορείς, να βγούν όλοι παγανά στο Ζαγόρι, να στείλουν και χαμπέρι στους Ζαγορίσιους έξω από το νομό. Κι εμείς οι ψηφοφόροι να διαλέγαμε αυτόν που ταίριαζε στα χνώτα μας και να τον ψηφίζαμε δαγκωτό-μονοσταυρία.

Ακόμα είναι χρήσιμο κάθε δήλωση, να γίνεται στο Ζαγόρι να τονώνεται το ηθικό εκείνων που μένουν μόνιμα στον τόπο μας σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και να ενισχύουν παράλληλα κάποιες επιχειρήσεις, που στην καν εκεί με πολύ κόπο και για να μας εξυπηρετούν και κρατούν ζωντανά τα χωριά μας.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

Ακόμα είναι χρήσιμο κάθε δήλωση, να γίνεται στο Ζαγόρι να τονώνεται το ηθικό εκείνων που μένουν μόνιμα στον τόπο μας σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και να ενισχύουν παράλληλα κάποιες επιχειρήσεις, που στην καν εκεί με πολύ κόπο και για να μας εξυπηρετούν και κρατούν ζωντανά τα χωριά μας.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

Εύχομαι το 1995 να είναι περισσότερο παραγωγικό για το Ζαγόρι μας και οι αναγνώστες του περιοδικού μας να μη παύουν να μας στέλνουν σχετικές ανταποκρίσεις για ό,τι γίνεται στον τόπο τους με κάθε μέριμνα να δημοσιεύονται στο περιοδικό, το οποίο ανήκει όλους τους Ζαγορίσιους.

α) Για τα χωριά Αρίστη κλπ έχουμε καλές ειδήσεις: Η γεώτρηση στο Βιτσικό έδωσε μπόλικο νερό. Θα ακολουθήσει δοκιμαστική άντληση 15-20 ημερών, που κοστίζει ενάμισυ εκατομμύριο. Η υπόθεση φαίνεται πως παίρνει το δρόμο για το οριστικό τέρμα.

β) Για τα κεντρικά χωριά. Παρά την ένταξη του στο Ε.Α.Π.Τ.Α., κατά το 1994 δε δόθηκε ούτε μία δραχμή για να ξεκινήσει. Χάρη —και πάλι— στην άοκνη προσπάθεια των συμπατριώτη μηχανικού της Τ.Υ.Δ.Κ. Ιωαννίνων κ. Δημ. Καψάλη, που είχε κάνει την προμελέτη, έχουμε πια και την οριστική μελέτη ύψους 650 εκατομμυρίων. Όμως παραδόξως το θέμα δεν προχωρεί. Το μόνο ελπιδοφόρο σημάδι είναι η δήλωση στους Κήπους του νέου νομάρχη κ. Ζαρμπαλά, που, καθώς με πληροφόρησαν, είπε πως υιοθετεί το θέμα και πως θα είναι το μόνο, που θα προωθήσει φέτος για την περιοχή.

Μολαταύτα πρέπει να σημειώσουμε πως τους τελευταίους μήνες παρατηρείται κάποια οτασιμότητα από μέρους των Ζαγοριακών παραγόντων. Είναι ανάγκη, χωρίς να περιμένουμε τη σύγκρότηση του Συμβουλίου περιοχής να κινητοποιηθούμε και εδώ και στην Αθήνα κοινότητες, σύλλογοι, συνδέσμοι, προσωπικότητες για να δημοπρατηθεί το έργο μέσα στο Φλεβάρη. Κάποιος να πάρει την πρωτοβουλία. Γιατί πολλοί είναι που καιροφυλακτούν... Και δεν έχουμε —το λέμε πιο πάνω— ούτε μια δική μας φωνή στο Νομαρχιακό Συμβούλιο. Φύλακες, γρηγορείτε!

Υ.Γ. Είχε γραφτεί το σημείωμα αυτό, όταν στην κοπή της πίτας στα γραφεία μας (15 Γενάρη) ο παριστάμενος τ. νομάρχης κ. Κολιούσης έδωσε τη διαβεβαίωση ότι το έργο θα γίνει. Κι από τη συζήτηση που ακολούθησε καταλάγιασαν κάποιες ανησυχίες μας. Τον ευχαριστούμε και αναμένουμε. Τούτο όμως δε σημαίνει για μας και αναστολή των ενεργειών μας.

Υ.Γ. Είχε γραφτεί το σημείωμα αυτό, όταν στην κοπή της πίτας στα γραφεία μας (15 Γενάρη) ο παριστάμενος τ. νομάρχης κ. Κολιούσης έδωσε τη διαβεβαίωση ότι το έργο θα γίνει. Κι από τη συζήτηση που ακολούθησε καταλάγιασαν κάποιες ανησυχίες μας. Τον ευχαριστούμε και αναμένουμε. Τούτο όμως δε σημαίνει για μας και αναστολή των ενεργειών μας.

Υ.Γ. Είχε γραφτεί το σημείωμα αυτό, όταν στην κοπή της πίτας στα γραφεία μας (15 Γενάρη) ο παριστάμενος τ. νομάρχης κ. Κολιούσης έδωσε τη διαβεβαίωση ότι το έργο θα γίνει. Κι από τη συζήτηση που ακολούθησε καταλάγιασαν κάποιες ανησυχίες μας. Τον ευχαριστούμε και αναμένουμε. Τούτο όμως δε σημαίνει για μας και αναστολή των ενεργειών μας.

λουθήσε καταλάγιασαν κάποιες ανησυχίες μας. Τον ευχαριστούμε και αναμένουμε. Τούτο όμως δε σημαίνει για μας και αναστολή των ενεργειών μας.

3. Ο δρόμος

Η βατότητα του δρόμου προς το κεντρικό Ζαγόρι βελτιώθηκε πέρσι σημαντικά. Κιόχι απλώς με μπαλώματα, όπως παλιά, αλλά με καινούργιο οδόστρωμα σε αρκετό μήκος. Όμως στο Ροντοβάνι παρουσιάζει και λακούβες και μεγάλες ζημιές στα πλάγια του ασφαλτοστρώματος. Αυτό είναι επικίνδυνο, γιατί σε μια συνάντηση δυο αντίθετα κινούμενων αυτοκινήτων μπορεί, θέλοντας να αποφύγει κανείς μια πιθανή σύγκρουση, να τον ρίξει έξω, είτε στο βράχο είτε στο γκρεμό.

Άλλο, μόνιμο τούτο, ελάττωμα του δρόμου είναι τα στόμια των οχετών, που φθάνουν μέχρι τις άκρες του ασφαλτοστρώματος χωρίς να διακρίνονται εύκολα. Αυτό δημιουργεί κινδύνους για τα αυτοκίνητα, που κινούνται στην άκρη της ασφάλτου, να πέσουν σε κάποιο οχετό, ιδίως τη νύχτα.

Τα μικρά κολωνάκια με τα ανακλαστικά σήματα στις άκρες των οχετών είναι ό,τι χρειάζεται για την προστασία των αυτοκινήτων και των επιβατών τους. Ας τοποθετηθούν.

Τρίτο, επίσης μόνιμο επικίνδυνο, είναι το μέρος του δρόμου προς τους Κήπους, που περνάει μέσα από τη χαράδρα του Βήκου.

Σ' όλο το μήκος του πρανούς μεγάλα και μικρά τμήματα βράχων, δημιουργήματα της διάβρωσης στέκουν ξεκομμένα, έτοιμα να πέσουν στο δρόμο.

Κι αλίμονο στον πεζό ή το αυτοκίνητο, που θά 'χει την ατυχία να περνάει τη στιγμή της κατάρρευσης. Οι αρμόδιοι έχουν το λόγο.

Βύρων Βαρζώκας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΡΑΔΟΣ

ΙΣΤΟΡΗΘΗ Ο ΘΕΙΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝ-
ΣΕΠΤΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥΤΟΣ ΤΟΥ
ΕΝ ΑΓΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ Α.Ψ.Π.Σ.
ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΕΤΟΣ ΔΙΑ ΣΥΝΔΡΟ-
ΜΗΣ ΜΕΝ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΕ-
ΣΤΑΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ
ΡΑΔΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.....

Το παραπάνω τμήμα της υπέρ-
θυρης επιγραφής του ναού του
Αγίου Νικολάου στο Τσεπέλοβο,
που επί 200 χρόνια ήταν, ίσως
σκόπιμα, σκεπασμένη με μερικές
στρώσεις λαδομπογιάς και συνε-
πώς άγνωστη (γιατί όμως), όταν
αποκαλύφθηκε το καλοκαίρι 1994,
ήταν πρόκληση για μένα, αν και δε
μπορώ, για να γράψω, ολίγα τινά,
γι' αυτόν τον περίφημο Τσεπελοβί-
τη και Ζαγορίσιο άρχοντα τον κυρ
Βασίλη Ράδο, που σφαιρίστηκε,
από τον Αλή πασιά. Για να τον
βγάλω έτσι από την αφάνεια, που
τον είχαν καταδικάσει οβήνοντας
με ελαιόχρωμα την παραπάνω
υπέρθυρη επιγραφή. Κι αυτό, για
να τον γνωρίσουμε, γιατί ήταν
ένας εξαιρετικός και άξιος Ζαγορί-
σιος. Αυτός ο θαυμάσιος Τσεπελο-
βίτης άρχοντας γεννήθηκε στο Τσε-
πέλοβο: «εν τη ακμαζούση πρω-
τεύουσα Τσεπέλοβω.....» Ήτο μέ-
λος της αρχοντικής οικογενείας
των Ράδων και όπως γράφει ο Λα-
μπρίδης «οικογενείας παττομένων,
μεταξύ των τα πρώτα φερόντων εν
Ζαγορίω.....» Η εκτίμηση και ο Σε-
βασμός προς αυτόν Χριστιανών
και Τούρκων ήτο αεριόριμος.
Ήτο αγνός πατριώτης. Το σπίτι
του, μεγάλο αρχοντικό, υπάρχει
ως τα σήμερα, σε πολύ καλή κατά-
σταση. Μένει μέσα η αεριόριμος
της Ελένης και του Πάνου Βούρ-
βου. Μόνο, που η Αρχαιολογία,
όπως τη λέμε, δεν ολοκλήρωσε τις
εργασίες συντηρήσεως, που άρχισε
πριν δυο χρόνια. Ας το φροντίσει
τώρα, και πρέπει.....

Ο κυρ Βασίλης Ράδος ήτο προ-
εστώς του Ζαγοριού όταν γεννήθη-
κε ο εγγόνος του Κων/τίνος Μ.
Ράδος που ήτο και ο εμπνευστής
της ιδέας, για την ίδρυση της Φι-
λικής Εταιρείας.

Για το Βασίλειο Ράδο ο Λα-
μπρίδης γράφει στα «Ζαγορικά»
του «Ούτως μετά του Αλέξη Μίσι-
ου και άλλων Ζαγορισίων προκρί-
των, ήσαν αρχηγοί της κατά του
Αλή Πασά μερίδος. Ην δε πλού-
σιος, τίμιος και ισχυρός. Ο Αρα-
βαντικός εξάλλου γράφει «προκά-
τοχος του Ιωαννούτσου Κοντοδή-
μου εις την προεστειάν του Ζαγο-
ριού, και ανήγξις εχρημά-
τισε ο Ράδος εκ της κόμης Τσεπε-
λόβου.... Συνεχίζοντας στα «Ζαγο-

ρικά» ο Λαμπρίδης γράφει «Τού-
τον αντεκδικούμενος ο Αλής, ως
μοχθήσαντα και εργασθέντα κατά
της προαγωγής του, ευθύς ως εγέ-
νετο σατράπης Ιωαννίνων, επιχεί-
ρησε να συλλάβει αποστείλας επί
τούτω, σπείραν Αλβανών ην ιδών
ο Ζαγορίσιος διέφυγε, διασπείρας
ποσότητα τινά φλωρίων., από των
παραθύρων της οικίας του» Και
συνεχίζοντας γράφει: «κατελθών
βραδυτέρον εις Ιωάννινα ούτος
«Ραδοβασιλιάς» παρά των Αλβα-
νών αποκαλούμενοι, τη μεσιτεία
του κ.Πράσινο, ευνοούμενου υπό
του Αλή, προσεκίνησε αυτόν. Αλλ'
ο αδυσώπητος εκείνος Φάλαρις,
ψυχρώς προς αυτόν εμβλέψας και
απειλήσας, προέταξε αυτόν εις
την αιωνιότητα 1797. Εδήμωσε δ'
ακολουθώς και την περιουσίαν
αυτού» Η διαταγή του Αλή Πασά
λέει: «Εγώ ο Βεζύρ Αλή Πασάς δί-
δω το μπουγιουρτί μου, δια τα
χωράφια του Ράδου όπου ετούλη-
σε το χωρίον, και όποιος τα επήρε
από το μεζάτι της χώρας, να τα
εξουσιάζει ως τέλειος νοικοκύρης,
ότι αυτά τα πουλήματα έγιναν όλα
με προσταγές μου και όποιος να
παράλαβει το φίδι έχει να τον φά-
ει.»

1806 Μαρτίου 27 Ιωάννινα.

Ο Ράδος απήλανε μετά του
Τσεπελοβίτη Ιωάννου Ρέσσου, με-
γάλης εκτιμήσεως στην Κωνστα-
ντινούπολη. Ο Ιωάννης Ρέσσος
και ο Βασίλειος Ράδος, λέει ο Λα-
μπρίδης στα Ζαγορικά του, «ή-
σαν επόπται μεταλλείων σιδήρου
και επίτροποι διοικητών, και της
«δεκάτης, πάσης της Ευρωπαϊκής
Τουρκίας ενοικιαστές».

Το 1797 μετά τον σφαγιασμό
του από τον Αλή, η οικογένειά
του, ανεχώρησε κρυφά από το Τσε-
πέλοβο και κατέφυγε στο Γαλάτσι
της Ρουμανίας φοβούμενη την μά-
χαιραν του Αλή Πασά...

Ο κυρ Βασίλειος Ράδος συνέ-
βαλε, όπως αναγράφεται και στην
επιγραφή του ναού του Αγίου Νι-
κολάου, με σοβαρή υλική προσφο-
ρά αλλά και ηθική συμπαράσταση,
στη θαυμαστή αγιογράφηση, στην
αριστουργηματική ή έλεγα που
όπως γράφω παραπάνω σκόπιμα
η επιγραφή καλύφθηκε με ελαιό-
χρωμα και ύστερα από 200 χρόνια
αποκαλύφθηκε, από τους καλλιτέ-
χνες που καθάριζαν τις Αγιογρα-
φίες, και τώρα λάμπει, ύστερα
από τόσα χρόνια το όνομα του
αείμνηστου Κυρ Βασίλη Ράδου
για να είναι η μνήμη του αιωνία.

Τσεπέλοβο Δεκέμβρης 1994

Ε.Γ.

Φωτογραφική έκθεση στο Τσεπέλοβο

Κάθε φορά, που έχω την ευκαι-
ρία, της κατ' ανάγκην, ολιγοήμερης
επίσκεψης του χωριού μας, πλημ-
μυρίζω απ' τη γοητεία του.

Την τελευταία όμως φορά, που
ευτύχησα να βρεθώ στο πανώριο πε-
ριβάλλον του, τις ημέρες της Πρω-
τοχρονιάς και των Φώτων, οι συγκι-
νήσεις που μου χάρισε ήταν
πλουσιοπάροχες!

Τι ευτυχία να νιώθεις το άγγιγμα
του Θεού, όταν μένεις άναυδος απ'
το μεγαλείο, που ο χρωστήρας των
αγιογράφων, πριν διακόσια τόσα
χρόνια, ιστόρησε στους τρούλους,
τα τόξα και τους τοίχους του Ιερού
Ναού του Αγίου Νικολάου!

Τι οπτική πανθαυσία ν' απολαμ-
βάνεις τα πλουμείδια, που απλόχερα το
χιόνι φιλοτέχνησε στα κτίσματα, στα
δέντρα, στα βουνά!

Και κάτι ακόμη πιο ξεχωριστό
τούτη τη φορά.
Η απροσδόκητη έκπληξη της έκ-
θεσης φωτογραφιών του Κώστα Ζη-
σίδα στο ισόγειο του Τσουφλίου
Φαρμακείου, που χωρίς υπόβαθρο
ιδιαίτερης παιδείας εντυπωσιάζουν
τον επισκέπτη.

Αποτελούν όλες δείγματα ευαι-
σθησίας και συγκινητικών δεσμών με
τις φυσικές του τόπου ομορφίες και
τα πολιτιστικά κατάλοιπα της περιο-
χής, που και τα δυο κακοποιούνται
τα τελευταία χρόνια από κερδοσκο-
πικούς πρόσκαιρων επιδιώξεων.

Τι πρώτο και τί τελευταίο να
θαυμάσει ο επισκέπτης;

Τα αριστοτεχνικά της ανθρώπι-
νης δεξιότητας συμπληρώματα
της φύσης, όπως η σκάλα του Βρα-
δέτου, το γεφύρι του Χάτσιου και το
Παλιόγεφυρο κάτω απ' το χωριό, στο
Εξέκλημα της χαράδρας του Βίκου!

Την ανάσφαρη κομψότητα του
τρίτου γεφυριού του Πλακίδα ή
Καλογερικού!

Τα απομεινάρια της σπάνιας πα-

νίδας της Τύμφης, όπως το αμύ-
αγριόγινδο, που ο φωτογράφος
κόσ ακινητοποίησε στον βράχο
ζωνάρι!

Το στεφάνωμα του χωριού με
το ουράνιο τόξο και φόντο την
της αντάρας, που εξαφανίζεται
και εξαυλώνει, τον πέτρινο όγκο
Τύμφης!

Το χιονοσκεπαστό Τσεπέλοβο
σβησμένες τις όποιες αταίριαστες
την παράδοση κατασκευές των
λευταίων χρόνων!

Το μεγαλείο της άγριας
της Ζαγορίσιας Πίνδου!

Την επιβλητική εξέγερση κα-
στασία του καμπαναριού, που υψώ-
ται αγέρωχα πλάι και πάνω σε
περική ναό του Αι-Νικολάου!

Τα τοπία που θυμίζουν τα νε-
μας χρόνια!

Τη γεμάτη θύλους στοιχει-
νη Δρακόλιμνη, που μου θύμιζε
αποκοτιά να βουτήξουμε κάτω
τον ξέδερχο μου στα παγωμέ-
ρα της!

Τις τοιχογραφίες αρχοντι-
ρασμένων εποχών!

Τις χαρούμενες στιγμές γυ-
ριστών του Δεκαπενταύγου-
που με τη συνοδεία Ζαγορίσιας
νάδας πορεύονται να δροσισ-
στα κρουσταλλένια νερά του
κρουνοί Κονόμου!

Τελειώνω για συντομία. Τα
μό όμως τα θέματα της έκθεσης
έχουν. Τυχεροί όσοι τ' απολαμ-
Κώστα, θερμά συγχαρητήρια
την αξιόπαινη προσπάθειά σου!

Ολόψυχα εύχομαι και ανώτα-
Εξεπετάγμάτ σου.
Η έκθεσή σου ως αποτέλεσμα
των μονίμων κατοίκων με το κέντρο
αλλά και μεταξύ των χωριών. Το σο-
βότερο πρόβλημα δημιουργήθηκε
στο δρόμο Κάτω Πεδινά Καλπάκι,
γιατί τα γρανιτέρ δεν καθάρισαν τα
χρόνια και έτσι ένας δρόμος ζωτικής
σημίας παρέμεινε κλειστός χω-
ρίς οι κάτοικοι της περιοχής να
μπορούν να κατεβαίνουν στο Καλ-
πάκι για την προμήθεια ζωτοτροφών,
τη μεταφορά γάλακτος κλπ.

Επί πλέον στέρησαν και τη
δυνατότητα στους πολυπληθείς εκ-
δρομείς κατά το διάστημα των εορ-
τών των Χριστουγέννων και του νέ-
ου έτους να επικοινωνούν με τα χω-
ριά του Ζαγοριού από Κόνιτσα μέ-
σω Καλπακίου.

Το κομμάτι αυτό του δρόμου μή-
κος μόνο 8 χιλιομέτρων θα πρέπει
να μπαίνει στην πρώτη φάση του
προγράμματος εκχιονισμού του οδι-
κού δικτύου στο Ζαγόρι.

Ελπίζουμε οι νέες Αρχές σε το-
πό επίθετο αλλά και ευρύτερα να
δούν το θέμα με μεγαλύτερο ενδια-
φέρον. Να τι χρειαζόταν ένας Νο-
μαρχιακός σύμβουλος Ζαγορίσιος!

Νικόλαος Πα-

Τσεπέλοβο, 5 Ιανουαρίου

Εκ της ΛΕ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Η Ι.Λ.Ε.Ζ. βιβλιοδέτησε το περιοδικό «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ
ΜΑΣ» από το 1978, που άρχισε να εκδίδεται, μέχρι και το
1993. Ως το τέλος του 1995 ισχύει η παρακάτω προσφορά
και όσοι αναγνώστες επιθυμούν να αποκτήσουν τόμο
ας επικοινωνήσουν μαζί μας στα τηλέφωνα 74.000 και
79286 στα Γιάννινα.

- α) Οι τόμοι 1978 και 1982 (5Χ2.500=12.500 δραχ.)
προσφορά 10.000 δραχ.
- β) Οι τόμοι 1983 ως και 1987 (5Χ2.000=10.000 δραχ.)
προσφορά 8.000 δραχ. και
- γ) Οι τόμοι 1988 ως και 1993 (6Χ2.000=12.000 δραχ.)
προσφορά 9.000 δραχ.

Μεμονωμένοι τόμοι διατίθενται αντί 2500 και 2000 δραχ.
αντίστοιχα.

Όσοι πρόκειται ν' αγοράσουν και τους 16 τόμους μαζί,
πληρώνουν μόνο 25.000 δραχμές.

Εκ της ΛΕ

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΟ ΜΟΥ ΧΩΡΙΟ

Βασ. Λαμπρίδης

Τούτη η πατρίδα μου λευκοντυμένη
ανάσφαρα χιονισμένη
ζώτερα σκεπασμένη
την αγναντεύω με τα μάτια της
ψυχής.

Ζωτανώνει μετά τα χρόνια τα μι-
κρά
πα μεγάλα σε ζωντάνια και χαρές
όταν λουζόμουν στον χιονιού το
πέπλο
με τ' άλλα τα παιδιά.

Σα μέρα έχεται και φεύγει τ' άσπρο
απ' τη γη, τις στέγες το περβόλι,
την Σχολιού μου την αυλή.

Οι αγνοί φεύγει λύνει χάνεται
ηριπλά το αγαπάς.

Σπίτι πατρικό μου, ιατρείο της
ψυχής

σαν άσπρο τριαντάφυλλο στέκεις
και το θάψμα αγναντεύω
ανάμεσα στο θάμπος του χιονιού.

Σε τούτη την πατρίδα τη λευκο-
ντυμένη

την ανάσφαρα σεντονισμένη,
σάββα προσκυνώ και φιλώ το
άσπρο

το πατρικό της χάδι.

Προβλήματα από τα χιόνια

Η περιοχή μας δοκιμάστηκε από
τις φετινές χιονοπτώσεις και πολ-
λές φορές αποκλειστήκαν οι δρόμοι
με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν
σφοδρά προβλήματα επικοινωνίας
των μονίμων κατοίκων με το κέντρο
αλλά και μεταξύ των χωριών. Το σο-
βότερο πρόβλημα δημιουργήθηκε
στο δρόμο Κάτω Πεδινά Καλπάκι,
γιατί τα γρανιτέρ δεν καθάρισαν τα
χρόνια και έτσι ένας δρόμος ζωτικής
σημίας παρέμεινε κλειστός χω-
ρίς οι κάτοικοι της περιοχής να
μπορούν να κατεβαίνουν στο Καλ-
πάκι για την προμήθεια ζωτοτροφών,
τη μεταφορά γάλακτος κλπ.

Επί πλέον στέρησαν και τη
δυνατότητα στους πολυπληθείς εκ-
δρομείς κατά το διάστημα των εορ-
τών των Χριστουγέννων και του νέ-
ου έτους να επικοινωνούν με τα χω-
ριά του Ζαγοριού από Κόνιτσα μέ-
σω Καλπακίου.

Το κομμάτι αυτό του δρόμου μή-
κος μόνο 8 χιλιομέτρων θα πρέπει
να μπαίνει στην πρώτη φάση του
προγράμματος εκχιονισμού του οδι-
κού δικτύου στο Ζαγόρι.

Ελπίζουμε οι νέες Αρχές σε το-
πό επίθετο αλλά και ευρύτερα να
δούν το θέμα με μεγαλύτερο ενδια-
φέρον. Να τι χρειαζόταν ένας Νο-
μαρχιακός σύμβουλος Ζαγορίσιος!

Σ.Θ.

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΑ

Προ-εορταστικά στο Πάπιγγο

ΣΤΡΙΦΟΓΥΡΙΖΟΥΝ τα νερά
του Βοϊδομάτη, άλλοτε αφρισμένα
στις απότομες καμπές, άλλοτε γα-
ληνεμένα στην πέτρινη κοιτή και
τις μεγαλύτερες κροκάλες. Τα
πλατάνια έστρωσαν την καστανό-
χρυση φυλλωσιά τους στις όχθες,
εκεί, στην κατάληξη του Βίκου,
όπου αντηχεί στα νερά το γα-
λάζιο και το πράσινο του σμαρα-
γδιού. Σ' όλη τη χρωματική τους
διαβάθμιση.

Ο αέρας κατεβαίνει, παγωμέ-
νος αυτή την εποχή, ψηλά από τις
κορυφές της Γκαμήλας, εκεί που
οι χρυσαετοί ζυγίζονται ανάμεσα
στα σύννεφα, πάνω από τα πέτρο-
χτιστα σπίτια.

Αυτή η διαδρομή από την
Άρτα ως τα Ζαγοροχώρια προ-
σφέρει εικόνες άπιστευτης φυσι-
κής ομορφιάς, που δένονται αρμο-
νικά με τις δημιουργίες των πα-
λιών Ηπειρωτών πρωτομαστόρων
που σμίλευαν και συνταίριαζαν
την πέτρα. Το γεφύρι της Άρτας,
τα πολύτοξα γεφυράκια, τα ξω-
κλήσια που φωλιάζουν στην αγκα-
λιά του βράχου συνθέτουν μια
απίστευτη εικόνα.

Κανένας τουριστικός οδηγός
δεν μπορεί να περιγράψει τη γοη-
τεία του φαραγγιού του Βίκου,
που είχαμε περάσει προηγουμένα.
Εκεί ψηλά, στην κατάκρημη
πλευρά του, πάνω από το χάος,

στέκεται, μετέωρο θαρρείς, το μο-
ναστηράκι της Αγίας Παρασκευής.

Από το Βοϊδομάτη, ανεβαί-
νουμε τις συνεχείς κλειστές στορ-
φές, που κάθε μια οδηγεί σε μια
σπάνια εναλλαγή τοπίου, όπου η
ταύτιση με το φυσικό περιγύρο
ανατρέπει στις αρχαίες παγανιστι-
κές καταβολές.

Άλλη μια στορφή, ακόμα μία
από τις δεκάδες και να μπορούσα
μας το μεγάλο Πάπιγγο, που οι
πλακοστρώτες στέγες του στρα-
φαλίζουν κάτω από τη ραγδαία
βροχή που ξεκινάει από τους
ορεινούς μετεωρικούς σχηματι-
σμούς της Αστράκας, που στεφα-
νώνονται από τα χιόνια. Αστρά-
πες και βροντές, η ηχώ που πολ-
λαπλασιάζει τον αντήλαλο, ανάμε-
σα στις πτυχωσεις των ορεινών
αυτών σχηματισμών, συνθέτουν
μια φυσική βαγκνέρεα μουσική.

Ένα ποίημα λίκνις αρχιτεκτο-
νικής τα πετρόχτιστα σπίτια του
μεγάλου και του μικρού Πάπιγ-
γου, σε ανθρώπινα μέτρα και σε
τέλεια συναρμογή —και όχι μόνο
προσαρμογή προς το φυσικό περι-
γύρο.

Την άλλη μέρα, με την ορειβα-
τική σκαπάνη στα χέρια, ξεκινάμε
για το καταφύγιο στην κορυφή
του βουνού, με πολύ κρύο, κάτω
από ένα καταγάλανο ουράνιο που
ρίχνει το φως του στις χιονισμέ-

νες κορυφές και τη Δρακόλιμνη,
που μένει πολλές φορές παγωμένη
όλο το χειμώνα.

Εξαντλήσαμε το λυρισμό μας
γι' αυτή τη σπάνια περιοχή για να
υπογραμμίσουμε αυτό που υπερα-
σπίζονται και οι κάτοικοι του Με-
γάλου και του Μικρού Πάπιγγου,
ότι δηλαδή δεν πρέπει να πειρα-
χτεί εδώ ούτε μια πέτρα, ούτε ένα
αγκωνάρι του καμπαναριού, ούτε
ένα δέντρο, ούτε ένα λουλούδι της
«αλπικής» ξόδης.

Ο οπτικός τουρισμός, αυτός
που δίνει ζωή και συναίσθημα
στα ορεινά χωριά του Τυρόλου,
πάνω στις Άλπεις, είναι εκείνος
που δεν θα αλλοιώσει, αλλά θα
ενισχύσει το χαρακτήρα της πε-
ριοχής που αποτελεί και το μαγνή-
τη προσέλκυσης ξένων και δικών
μας επισκεπτών που αναζητούν
μια άλλη προσέγγιση στην επικοι-
νωσία τους με τη φύση.

Είναι παρήγορο ότι οι κάτοι-
κοι έχουν εμποδίσει ως τώρα βέ-
βηλα χέρια, που προσπάθησαν και
συνεχίζουν να προσθούν σχέδια
παραμορφωτικών παρεμβάσεων
και αρχιτεκτονικών κατασκευών
άσχετων με τη μοναδικότητα αυ-
τών των οικισμών.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΤΣΑΠΟΓΑΣ

(Αναδημοσίευση
από την εφημερίδα «Αυγή»)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ

Πριν από μερικά χρόνια, στάθμευσε στο χωριό μας, τα Κάτω Σουδενά, καθηγητής Αρχαιολογίας-Λαογράφος με συνεργάτες του και ρωτούσε να μάθει από όποιον γνώριζε κάτι για την ιστορία του χωριού και τόνισε:

«Προς Θεού όχι απ' αυτά πούχετε διαβάσει σε βιβλία, περιοδικά ή ανακοινώσεις, αλλά κάτι που να σας το έχει πει ο παππούς σας, η γιαγιά σας ή κάποιος γέροντας, κάτι που λέγεται στο χωριό σας».

Ότι γράφουν τα βιβλία τα ξέρω απ' έξω.

Πολλές φορές όμως, είτε από κακή πληροφόρηση ή αδιαφορία ΕΡΕΥΝΑΣ, ακόμα και ηθελημένα, γράφονται ανακριβείς και αναληθείς.

Τα γράφω αυτά για τον κατά πάντα άξιο καθηγητή και συγγραφέα κ. Μενέλαο Κικόπουλο ο οποίος επιμένει, τόσο στο βιβλίο του για τον Ελαφότοπο όσο και σε πρόσφατο δημοσίευμα, στο φύλλο 197 του μηνιαίου περιοδικού το ΖΑΓΟΡΙ, ο «Αϊ Κοσμάς ο Αιτωλός στο χωριό μου», να αντιγράφει και μεταφέρει πληροφωρία που γράφει ο Λαμπρίδης ότι «ο Αϊ Κοσμάς δεν εισήλθε στο χωριό Κάτω Σουδενά κι απ' αυτή την πληροφορία πλάθη και την υπόλοιπη διαδρομή του Αγίου, ενώ στο χωριό μας ήταν γνωστόν ότι, Σουδενιώτες συνόδευαν τον ιερομόναχο Κοσμά μέχρι την Αρτσίστα κι απ' εκεί κατευθύνθηκε προς Αλβανία όπου και απαγχονίστηκε, με διαταγή του Κούρτ Πασιά τον Ιωαννίνων, τον Αύγουστο του 1779.

Αν ρωτούσε θα του λέγαμε ότι ο ιερομόναχος Κοσμάς ο Αιτωλός ήλθε στο χωριό μας, μεσούντος του θέρους του σωτηρίου έτους 1778 και στάθμευσε στον Αϊ Ταξιάρχη νεόδημη τότε εκκλησιά και ζήτησε και του φέραν παγωμένο νερό απ' τη λεύκα τη στενή.

Εκεί άρχισαν να συγκεντρώνονται γύρω του οι εργαζόμενοι στα χωράφια κι άκουσαν τη διδασκαλία του. Στο χωριό γίνονταν γάμος κατ' άλλους ο πολύς ο κόσμος έλλειπε στον κάτω κάμπο.

Στη συνέχεια ανέβηκε στο χωριό και στάθμευσε στα μάρμαρα του Ζαΐμου (Ηλιάδη), όπου δίδαξε και ρώτησε αν γνωρίζουν γράμματα κι αν λειτουργεί σχολείο. Τον εξήγησαν ότι, όλα τα παιδιά του χωριού μάθαιναν ελληνικά, θρησκευτικά, αριθμητική και γεωγραφία και τον οδήγησαν και τούδειξαν το σχολείο που ήταν δίπλα στη νεόδημη τότε εκκλησία του Αγίου Αθανασίου, εμβαδού μισού στρέμματος.

Η Εκκλησία είχε αποπερατωθεί και ισορρηθεί το 1751.

Θαύμασε ο Πατροκοσμάς. Έκανε μέγα Εσπερινό και απένειμε τίτλους. Ονόμασε τέσσερες αναγνώστες. Το Σπινό, τον Ηλία (Ηλιάδη), το Μπαζάκι και το Μπούρδα.

Στο κήρυγμά του τους παραίνεσε να γίνουν παπάδες και δάσκαλοι. «Πέρασα τόπους και χωριά όπου οι αδελφοί μας απ' την αγραιματοσύνη δεν ξέρουν καν την καταγωγή τους».

«Δεν ξέρουν καν αν είναι Έλληνες».

Γίντε δάσκαλοι και παπάδες και σείρτε στα αγράμματα χωριά να τους μάθετε γραφή ιστορία και του Χριστού τη θρησκεία.

«Εσείς δε θέλετε κήρυγματα. Εσείς πρέπει να γίνεται κήρυκες για τη λευτέρωση του γένους».

Κι είναι ιστορικά γνωστό ότι τα Κάτω Σουδενά βρισκόνταν σε άνηση απ' τις αρχές του 1700.

Το χωριό τότε είχε την έδρα του Δεσπότη, αφού το μοναστήρι της Βελλάς ανήκε κατά κυριότητα στα Κάτω Σουδενά κι ο Δεσπότης πληρωνε τοπιάντικο 150 λίρες Οθωμ. στο χωριό.

Επίσης είχε την έδρα ο εφέτης αστικών υποθέσεων. Αλλά η παράδοση έχει κι άλλα.

Στον Αϊ Ταξιάρχη ο Πατροκοσμάς ρώτησε αν έχουνε άλλες εκκλησιές και του έδειξαν, στα νότια τον Αϊ Νικόλα, στα Βόρεια τη Αγία Βαρβάρα και στα Δυτικά τον Αϊ Βλάση και είπε:

«Σοφοί αυτοί που στέριωσαν το χωριό και βάλαν τους Αγίους να το προστατεύει.

Ο Αϊ Νικόλας απ' την οστρία. Ο Αϊ Ταξιάρχης απ' τις ξεροπαγίδες και τ' ανεμοσούρη.

Η Αγία Βαρβάρα απ' τους Βοριάδες και ο Αϊ Βλάσης φυλάει τα ζώα σας απ' τους λύκους. Να τιμάτε τη μνήμη τους».

Από προσφώνηση του Αγίου Κοσμά προήλθε το όνομα καπέλλας που μέχρι τότε ήταν Ζόμπανος με τον εξής τρόπο.

Ο αναφερόμενος Ζόμπανος φορώντας καπέλλο έκασε ξέμαρκα απ' τους άλλους που άκουγαν το κήρυγμα του Πατροκοσμά, οπότε ο Άγιος τον κάλεσε λέγοντάς του, «ε, ε σού καπέλλα, έλα πιο κοντά, δε θα χάσεις».

Κι έτσι του έμεινε το καπέλας το οποίο το προτίμησαν αφού προέρχονταν απ' τον Άγιο.

Επίσης λέγεται ότι στην εκκλησιά ρώτησε το ιερέα πόσες κηδείες και πόσα βαπτίσια κάνει το χρόνο και συνέστησε: «Να κάνετε πολλά παιδιά για να σωθεί το γένος».

Τώρα γιατί ο Λαμπρίδης έγραψε αυτά που έγραψε θα το αναλύσω πιο

κάτω.

Όμως ο κ. Κικόπουλος ενώ γράφει για το χωριό του, από σπόντα αναφέρεται και στα Σουδενά.

Πλην όμως αυτή τούτη η παράδοση και τα λεγόμενα και σήμερα ακόμη στο χωριό του ανατρέχουν τα γραφόμενά του.

Συγκεκριμένα οι Τσερβαριώτες πέρα του ότι, οβριούς μας ανέβαζαν, οβριούς μας κατέβαζαν λένε και το άλλο ΕΞΕΙΣ ΔΕ ΔΩΣΑΤΕ ΝΕΡΟ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ, εμάς θα δώσετε νερό;

Επί σειρά ετών μέχρι και το 1950 το ακούγαμε αυτό απ' τις Τσερβαριώτες όταν έρχονταν να κλέψουν νερό απ' τα πηγάδια κι έπεφταν πάνω στους φυλακτάδες, ή όταν στα ποτιστικά, έρχονταν να κόψουν νερό απ' το δικό μας για να ποτίσουν τα χωράφια τους.

Χώρια τι μας καταμαρτυρούσε ο Κίμωνας, επιδιώκοντας να μειώσει, την πρωτία των Σουδενών.

Τώρα γιατί ο Αείμνηστος Λαμπρίδης εκατό χρόνια μετά το πέρασμα του πατροκοσμά έγραψε αυτά που έγραψε;

Για μας δεν είναι δύσκολο να εξηγηθεί.

Στην εκατονταετία 1780-1880 τριβές και αντιπαλότητες δημιούργησαν βαρύ κλίμα ανάμεσα στους κατοίκους των δυο χωριών.

Οι Πάνω Σουδενιώτες σ' αυτά τα χρόνια βρίσκονταν σε μειονεκτικότερη θέση απ' τα Κάτω Σουδενά, που ήταν ένα απ' τα κεφαλοχώρια του Ζαγοριού, με πλούσιους ξερικούς και ποτιστικούς κάμπους, αμπελότοπους και απέραντους βοσκότοπους. Είχαν ανάρκεια σε όλα. Η ανάπτυξη στα Πάνω Σουδενά και το Τσερβάρι άρχισε απ' το 1830 και με τα κι αυτό οφειλόταν στα ταξίδια.

Τόσο οι Τσερβαριώτες όσο και οι Πάνω Σουδενιώτες άρχισαν ομαδική μετανάστευση και φέραν «μιλιούνια» λίρες και φτιάσαν εκκλησιές, σχολεία και καλλιμάρμαρα σπίτια μοναδικά σ' όλο το Ζαγόρι.

Αιτία διαμάχης ανάμεσα στα Κάτω Σουδενά το Τσερβάρι και Πάνω Σουδενά αντίστοιχα, ήταν το θέμα το βοσκότοπων και των ορίων τα οποία αμφισβητούσαν οι δεύτεροι αν και κατά την παράδοση ήταν επαναβεβαιωμένα απ' το 1620.

Επίσης με το Τσερβάρι υπήρχε διαμάχη για το νερό. Οι Σουδενιώτες τους δίναν μόνο ένα από δυο κεφαλάρια (χάνι και Στούντρη) ενώ τα Κάτω Σουδενά είχαν επάρκεια απ' τα άλλα δυο κεφαλάρια. Και το νερό το δίνουν με αντάλλαγμα την ελεύθερη εξόρυξη πέτρας πλάκας και καπακιών απ' τον Τσερβαρόλαχο και μεισιάρχη στα Νταμπούρια.

Επί δεκαετίες είχαμε δικαστι-

κούς αγώνες και πάντοτε αυτοί που νόταν, όταν στα Κάτω Σουδενά ήταν αδύναμα κοινοτικά συμβούλια.

Καιροφυλακτούσαν και αλλού λουποστηριζόνταν με ανταλλάγματα απίθανων μαρτύρων.

Οι Πάνω Σουδενιώτες είχαν και έχουν προβλήματα σε ορισμένα σημεία της οριογραμμής στην κτηνοτροφία τους και την ξύλωση.

«Μας πιάνουν την ανάσα το Κάτω Σουδενά με τα σύνορα βαλμένα στην πόρτα μας» έγραφαν οι Πάνω Σουδενιώτες στον Αλή Πασιά.

Όμως τα κιάτια και τα χρονοβούλα των Κάτω Σουδενών ήταν ακαταμάχητα.

Το προσήλιο του Αϊ Θόδωρου που ήταν Κάτω Σουδενιώτης, ήταν το χειμώνα θηλιά για τα ζώα των Πάνω Σουδενιωτών, γεγονός που δημιουργούσε και διατηρούσε ψυχρότητα και κατά βάθος έφραζε μεταξύ των δυο κοινοτήτων, πράγμα που αναπόφευκτα είχε τις επιπτώσεις του στο συγγραφέα Ιωάννη Λαμπρίδη τον καιρό που έγραψε στα χρονικά του.

Την ανακρίβεια ότι, ο Πατροκοσμάς δεν πέρασε απ' τα Κάτω Σουδενά, ήρθε και διόρθωσε, σε βιβλίο του ο Πολυγροφάτος Ζαγοριώτης συγγραφέας και ερευνητής αείμνηστος Κώστας Λαζαρίδης.

«Η πληροφορία στα χρονικά του Λαμπρίδη ότι, ο Άγιος Κοσμάς δεν πέρασε απ' τα Κάτω Σουδενά, είναι ΛΑΘΕΜΕΝΗ».

Ο Πατροκοσμάς ετιμάτο στο χωριό μας απ' τον καιρό του Αλή Πασιά, ο οποίος πράγματι τον θεωρούσε Άγιο.

Δηλαδή εκατόν πενήντα χρόνια προτού η Ιερά Σύνοδος του κατάρτιζε στους Αγίους (1961).

Υ.Γ. Μια πληροφορία από τη ραϊό του χωριού μας λέει ότι, οι Σουδενιώτες ήταν πολύ δύσπιστοι και επιφυλακτικοί με τους διανομοφίλους, που την εποχή εκείνη παρότρυναν να πλουτίσει χωριά ζητώντας βοήθεια για τα μοναστήρια και των ορίων τα οποία αμφισβητούσαν οι δεύτεροι αν και κατά την παράδοση ήταν επαναβεβαιωμένα απ' το 1620.

Επί δεκαετίες είχαμε δικαστι-

ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

ρα οι υπόχρεοι χωριανοί να πάνε να εργαστούν για τη διανοίξη δρόμου κι αυλακιών για το πότισμα των χωραφιών και το πότισμα θα γίνει ο τρυγητός (ορίζονταν ημερομηνία) κι αύριο θα πάνε τα μουλάρια και τα άλογα στη στρατιωτική επιτροπή και τέλος πάντων για κάτι το εξαιρετικό, που έπρεπε να τον πληροφορηθούν όλοι οι χωριανοί, το μάθαιναν από τον τελάλη. Ο τελάλης ήταν άτομο καθορισμένο και υποχρεωμένο να εκτελέσει την εντολή. Θυμάμαι για πολλά χρόνια ήταν ο Τόλης (Αποστόλης). Ένας μάλλον κοντός ανθρωπάκος με πολλά παιδιά, φτωχός, αστειός, φαλακρός, στο επάγγελμα εργάτης και καντηλανόκτης. Φορούσε μπαλωμένα ρούχα και παπούτσια ξεχαρβαλωμένα. Είχε φωνή καθαρή, δυνατή και βροντώδη. Έπαιρνε την εντολή από τους διοικούντες κι αμέσως, έστω κι αν ήταν κουρασμένος από ολόημερη εργασία, γύριζε από δρόμο σε δρόμο κι από σοκάκι σε σοκάκι και διαλάλούσε με στεντόρεια φωνή την είδηση. «Ακούστε χωριανοί οι οι, αύριο θα πάμε να τρυγήσουμε ε ε...».

2. Οι καμπάνες του χωριού αποτελούσαν εξαιρετικό μέσο μετάδοσης πληροφοριών. Οι χτύποι ήταν ανάλογοι με την είδηση. Πότε ήταν γρήγοροι, πότε αραιοί, πότε συνεχείς και πότε μικρής διάρκειας. Κατά πρώτο λόγο χτυπούσαν για τον εκκλησιασμό των χωριανών τις Κυριακές και γιορτές και για όλες τις ανάγκες της εκκλησίας. Πέρα,

3. Το τηλέφωνο. Το χωριό είχε στο κέντρο ένα οίκημα όπου ήταν το κοινοτικό γραφείο και σ' άλλη αίθουσα στεγάζονταν το Τ.Τ.Τ. (Ταχυδρομείο-Τηλεγραφείο-Τηλεφωνείο). Ποση περιέργεια είχαμε εμείς τα παιδιά! Ο υπάλληλος ήταν αυστηρός και δεν μας επέτρεπε την είσοδο. Βλέπαμε κολώνες ψηλές με σύρματα που δένονταν σε μικρά άσπρα σαν φλιτζάνια αντικείμενα. Μέσα στην αίθουσα ένα πίνακα και σ' ένα τραπέζι δίπλα γυάλινα δοχεία που όπως μας έλεγε ο δάσκαλος παρήγαγαν ηλεκτρικό ρεύμα. Η φαντασία μας οργίαζε. Φτιάναμε κινητά τηλέφωνα με σπάγγο που τον σπέρναμε στις άκρες σε τενεκεδάκια. Τα ενώναμε και στα παράθυρα μας και μ' όλη τη σοβαρότητα «τηλεφωνούσαμε» μεταξύ μας.

4. Μέσο πληροφόρησης ήταν οι καμπάνες χτυπούσαν και για άλλους λόγους. Για το θάνατο χτυπούσε η μικρή καμπάνα τρεις φορές και αραιά. Για τη φωτιά χτυπούσαν και οι δυο καμπάνες συνεχώς και γρήγορα. Για να πάνε τα παιδιά σχολείο η μία καμπάνα για μικρό χρόνο. Για να βγάλουν οι χωριανοί τα γίδια στο καθορισμένο κοινοτικό μέρος όπου τα έπαιρνε ο βοσκός πάλι η μικρή καμπάνα πληροφορούσε τους χωριανούς. Για τη διάσωση χωριανού από την κακοκαιρία (χιόνια, μεγάλη παγωνιά) πάλι οι καμπάνες ζητούσαν τη βοήθεια. Ποιός όμως τις χτυπούσε; μα ποιός άλλος από τα παιδιά τα σχολεία. Ένοιωθαν μεγάλη χαρά για το ποιός θα είχε την ευτυχία για να εκτελέσει αυτή την υποχρέωση που του ανάθεταν. Ήταν μεγάλος ο συναγωνισμός και συνήθως μοιράζονταν τα χτυπήματα. Πολλές φορές πήγαιναν πολλά παιδιά και τα χτυπήματα ήταν πολλά και το μήνυμα μπερδεύε τους χωριανούς.

5. Τα χρονικά του χωριού. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου.

6. Τα χρονικά του χωριού. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου.

7. Τα χρονικά του χωριού. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου.

8. Τα χρονικά του χωριού. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου. Τα χρονικά του χωριού ήταν ένα βιβλίο που φυλάσσονταν στο γραφείο του κοινοτικού γραφείου.

δάσκαλος, που ήταν χωριανός, όταν μάθαινε κάποια είδηση που αφορούσε τους χωριανούς, π.χ. εμβολιασμό των μαθητών, τότε έγραφε την είδηση στον πίνακα, οι μαθητές την αντέγραφαν στο τετράδιό τους και στο σπίτι τη διάβαζαν στους γονείς.

5. Η εκκλησία ήταν τόπος για ανακοινώσεις. Στην κατέμεστη από προσκυνητές εκκλησία και μετά το «Δι ευχών των αγίων Πατέρων...» ο Παπάς ή ο Κοινοτάρχης ή ο δάσκαλος— ανάλογα με το περιεχόμενο της είδησης— ανακοίνωναν, με όσο μπορούσαν δυνατή φωνή, την πληροφορία.

6. Στην εξώθυρα του κοινοτικού γραφείου ή του μπακάλικου της πλατείας ήταν αναρτημένος μικρός πίνακας κλεισμένος, όπου ο πρόεδρος τοποθετούσε έγγραφα και αποφάσεις που ενδιέφεραν όλους τους χωριανούς.

7. Πληροφορίες όπως αρραβωνιάσματα, τσακωμούς, κουτσομπολιό κι άλλα που συνέβαιναν τοπικά, έφταναν σ' όλο το χωριό από στόμα σε στόμα. Η βρύση του χωριού, το μεσοχώρι, η γειτονιά, οι επισκέψεις και τα καφενεία ακόμα αποτελούσαν τέλεια μέσα ενημέρωσης. Πολλές φορές όμως η τρίχα γίνονταν τριχιά. Η είδηση έπαιρνε εξωφρενικές διαστάσεις, οπότε η περιέργεια έσπρωχνε το χωριανό να τρέξει στο άλλο άκρο του χωριού για να εξακριβώσει την αλήθεια.

Αυτά ήταν τα μέσα ενημέρωσης της εποχής εκείνης που εξυπηρετούσαν απόλυτα τη μικρή κοινωνία του χωριού και ήταν απλά κι ανέξοδα.

ΚΩΣΤΑΣ ΒΛΑΣΤΟΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο μοναδικός τρόπος φίλοι αναγνώστες για την απρόσκοπτη έκδοση του περιοδικού μας είναι η συνδρομή σας. Γι' αυτό μην ξεχνάτε να την στέλνετε έγκαιρα.

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Οι συνδρομητές των Αθηνών για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους, μπορούν να πληρώνουν τη συνδρομή τους στα Γραφεία της Ρίζα-ρείου Σχολής Βασιλ. Σοφίας 24, αποφεύγοντας έτσι περιττές ταλαιπωρίες και τα ταχυδρομικά έξοδα.
Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ποιός ξέρει άραγε τι να σκεφτόνταν τη μέρα εκείνη του Απριλίου του '94 ο Βασίλης Τσιμάρας του Σπυρίδωνος και της Ελπινίκης κάτοικος Μεγάλου Παπίγκου, επαρχίας Ζαγορίου Νομού Ιωαννίνων; Ποιός θα μπορούσε να φανταστεί τι ένωσε από το πρωί της ημέρας εκείνης ο Βασίλης Τσιμάρας;

Τι σημασία θα είχε άλλωστε; Ποιός ήταν ο Βασίλης Τσ. και ποιός τον νιάζονταν ώστε να ασχολείται με τις σκέψεις και τα συναισθήματά του, ιδίως εκείνης της ημέρας; Γιατί εκείνη η ημέρα είχε ιδιαίτερη σημασία γι' αυτόν: έμελλε να είναι η τελευταία της ζωής του. Όπως και να 'χει το πράγμα ο Βασίλης Τσ. ελάχιστα γνωστός ήταν πέρα απ' τα σύνορα του χωριού του, αλλά και στο ίδιο το χωριό ελάχιστα γνωστός ήταν, εννοώ ελάχιστα γνωστές ήταν οι σκέψεις του για τα πράγματα αυτού του κόσμου.

Γιατί αυτά που ένοιωθε τα κράταγε μέσα του: σκέψεις, κρίσεις, απόψεις κι ό,τι άλλο περνάει απ' το μυαλό του ανθρώπου, τα κρατάγε σφιχτά μέσα του για τον εαυτό του. Γι' αυτό λοιπόν λέω δεν θα μάθουμε ποτέ τι σκέψεις έκανε γενικά και ειδικά από το πρωί της ημέρας εκείνης μέχρι το απόγεμά

ΣΑΝ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

(Στον Βασίλη Τσιμάρα)

της που τον βρήκαν, ο αδερφός του κι άλλοι χωριανοί πεσμένο μπρούμυτα στο κρεβάτι του, πεσμένο για πάντα.

Πάντως ήταν μια περίπτωση ξεχωριστή ανάμεσα σε χιλιάδες ξεχωριστές περιπτώσεις ανθρώπων που δεν είχαν τίποτα το ξεχωριστό. Η ζωή του θύμιζε, συχνά την περίπτωση του Ομηρικού εκείνου άνδρα που περνάει απαρατήρητος γιατί πέφτει πάνω του βαριά η σκιά του πρωταγωνιστή Οδυσσέα κι άλλων τρανταχτών ηρώων των δύο μεγάλων επών: τον Ελλήνορα θύμιζε τόσο η ζωή του όσο και το τέλος του.

Ο Βασίλης γεννήθηκε και βρέθηκε να ζει σ' ένα τόπο υπερβολικά βουνίσιο χωρίς όμως αυτή η παρουσία των βουνών να τον αγγίζει ποτέ. Αυτός τη θάλασσα αγαπούσε κι αυτήν αναζητούσε πάντα. Γιατί ο πατέρας του ήταν θαλασσινός άνθρωπος από ένα νησί του Ιονίου, προς Δυμάς ρηγμένο και βρέθηκε στον ορεινό αυτόν τόπο, παντρεύτηκε κι έμεινε. Για το Βασίλη

όμως, επειδή η ζωή τα 'φερε έτσι ώστε να μη φύγει ποτέ απ' τα βουνά, η αναζήτηση της θάλασσας έγινε σκοπός του. Την έψαχνε στους λάκκους και τα ρέματα του άγριου αυτού τόπου, στις λίμνες —και έχει και λίμνες ο τόπος και μάλιστα πάνω στα βουνά— και στα ποτάμια.

Και εκεί στάθηκε ο Βασίλης, σ' αυτό το ποτάμι που κυλάει ανάμεσα σε χωριά και χωριά με νερά σαν του βοδιού το μάτι — έτσι το λένε— και πάει προς την Αλβανία. Σ' αυτό το ποτάμι πέρασε μέρες και νύχτες, το ζούσε, τον μιλούσε, το απολάμβανε. Ένιωθε να τον παίρνει μακριά στην ανοιχτή θάλασσα εκεί, προς Δυμάς, πάντα προς Δυμάς, γιατί η Δύση είχε κάποια ιδιαίτερη σημασία για το Βασίλη. Και για πολλά χρόνια ανέβαινε στο χωριό αργά το σύρουπο, στα μουλωχτά κρατούσε ένα σακίδιο παλιό, απ' το στρατό, χακί, κι έφερνε, τυλιγμένες σ' εφημερίδα και δεμένες μ' ένα σπάγγο το νοστιμότερο ψάρι καθώς έλεγε: πέστροφες με κόκκινες βούλες κι ασημένιο χρώμα.

Τις έφερνε με χαρά και περηφάνεια γιατί αυτός ήταν ο ικανός φαράς. Τις έφερνε σ' όσους του παραγγέλναν ή σ' όσους αυτός ήθελε για διάφορους, άγνωστους λόγους. Κατά τα άλλα ο Βασίλης ήταν ο άνθρωπος κλειστός, σφραγισμένος. Κουβέντες πολλές δεν έλεγε, ούτε με τον αδερφό του που ζούσαν μόνοι οι δυο τους από τότε που η αδερφή βρέθηκε, όπως πολλοί άλλοι σε κάποια χώρα στο «Παρατέτασμα» σε καιρούς δύσκολους και σκοτεινούς. Στο σπίτι δεν δεχόνταν ποτέ κόσμο — ούτε κανέναν πήγαινε— ήταν όλα στα δυο εκεί μοιρασμένα.

Τα καφενεία ήταν σα σπίτι του, έπινε πολύ ιδίως τα τελευταία χρόνια που έπαψε πια να κατεβαίνει στο ποτάμι γιατί δεν μπορούσε πια ή γιατί τις πέστροφες τις έφερναν τώρα από τα ιχθυοτροφεία μπόλικες και μεγάλες. Εκεί λοιπόν στα καφενεία κερνούσε και κερνιόταν ευχαρίστως, τσίπουρο πάντα τσίπουρο. Και μέσα στο μεθύσι άνοιγε καμιά φορά τα βάθη της ψυχής του τα σκοτεινά κι απρόσιτα κι έλεγε καμιά κουβέντα.

Για τη θάλασσα και για ταξίδια με καράβια που δεν έκανε ποτέ. Που θα τον έπαιρναν μακριά σ' άλλους τόπους σ' άλλα μέτρα, τραγουδούσε τραγούδια που τον πονεμένα. Και χόρευε αρχαία ύμνικα, χόρευε και τους «μπάριξε» όλους τους άλλους στριφογύριζαν στα πανηγύρια στους ήχους του κλαρίνου. Ακούγε Τσιτσάνη, Βαμβακά, όπερα. Ναι, ιταλική όπερα κοιτάζε προς Δυμάς.

Αυτή πιά η Δύση του είχε την έμμοινη ιδέα: «έμένα, ακούστε χαμένα, να με θάψετε προς Δυμάς. Σ' ένα νάυλον να με βάλτε, σ' ένα καρότσι μέσα να πάω προς Δυμάς εκεί κατά τον «πα»». Τι σήμαινε αυτή η περιεπιθυμία του ούτε κι αυτό θα μάθουμε ποτέ.

Όχι βέβαια πως τον τύλιξε νάυλον όταν πέθανε, αλλά μια ρά σχεδόν αναίσθητος καθώς τον έβαλε στο καρότσι με το βαρύ μεθύσι τον μετέφερε σ' ένα καρότσι, αυτό το σάβανο που έχουν οι μιστόροι και κυλούν μπάζα, και τον άφησε κυριολεκτικά στην πόρτα του τσιού του. Είχε κι ένα κριό, Ν. βρης μήνας ήταν, η Ραδόβολα χιόνι.

Τέτοιους ανθρώπους ήταν που ο Βασίλης Τσιμάρας. Και περίπου γιατί είναι δύσκολο μιλήσει κανείς με βεβαιότητα πράγματα που αφορούνται τα πάμια του μυαλού και της ψυχής του και που δεν θα μάθουμε ποτέ. Ένα είναι οίγουρο πάντως: τέ δεν έκανε σε κανέναν, κανέναν δεν κατηγορήσε, κανέναν έβλαψε και δεν αδίχισε. Μια κλεισμένη μέσα σε σιωπή ντουλαπία σκέψης και επιθυμίας.

Εκείνη λοιπόν τη μέρα, Απρίλη, που έμελλε να είναι η τελευταία του, ξεκίνησε το ανήσυχος, περίεργα ανήσυχος το στεγνό του ψάρεμα. Ένα λευταίο αντίστοιχο ποτάμι αγάπησε, στα καθάρια νερά θα τον πήγαιναν στη θάλασσα, λά που δεν τον πήγαν τελικά έθαψαν «προς Δυμάς» «να πάει κατά τον Πάπα» σύμφωνα με την περιέργη επιθυμία του. Στις αιτιολογίες, επιθυμίες άγνωστου ανθρώπου άγνωστης Ελληνόρα μιας άγνωστης οικίας.

Εξ άλλου κάτω από τον ήλιο και η ζωή του καθεός; Στον βιβλίο που το γράφει ο καθεός μας και που το τέλος του είναι άγνωστο. Η σα μια ταινία του τογραφική που πάλι καθεός είναι ο σκηνοθέτης της και που τέλος δεν μπορούμε να το ρουμπε. Τουλάχιστον λεπτομέρεια.

Στον ίδιο χώρο του υψώματος Ραντοβανίου, όπου οι γυναίκες του Ζαγορίου εκπληρώθηκε πρόσφατα με τα αποκαλυπτήρια του τεραστίου αυτού πολεμοφόδια στους έλληνες, ύψους 6 μέτρων.

Ελένη Σαπφώ

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΠΑΠΙΓΚΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ '40

Σ.Ε. Απαντητική επιστολή του κ. Ι. Μησιτάδη σε ανάλογη του κ. Οδ. Σωτήρη για το παραπάνω θέμα. Στο υπ. αριθ. 200 φύλλο Δεκέμβριος 1994 και στη σελίδα 5 του περιοδικού του Ζαγορίου μας, ο επιστολολάτρης σας κ. Οδ. Σωτήρης ισχυρίζεται ότι οι γυναίκες του Παπίγκου δεν είχαν καμιά συμμετοχή εις τον πόλεμο τον 1940-41. Προς ενημέρωσιν σας αλλά και των αναγνωστών του περιοδικού, σας γνωρίζω τα κάτωθι:

1. Επισυνάπτω φωτοαντίγραφο των σελίδων 193, 206 και 207 του βιβλίου «Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ» του Στρατηγού ΚΑΤΣΙΜΗΤΡΟΥ ΧΑΡ. διοικητή της VIII Μεραρχίας κατά την περίοδο 1940-41. Εις τας εν λόγω σελίδας προσδιορίζονται οι χιόνι δράσεις των γυναικών του Ζαγορίου μεταξύ ΓΚΑΜΗΛΑΣ και ΠΑΠΙΓΚΟΥ.

2. Εις τας σελίδας 206 και 207 κατατάσσεται εν συντομία η δράσις μιλίων τμήματος δυο διμοιριών (μία κυριολεκτικά στην πόρτα του τσιού του. Είχε κι ένα κριό, Ν. βρης μήνας ήταν, η Ραδόβολα χιόνι.

3. Απαιτούμενότερον η επιχειρησιακή έχει ως εξής: Ο Ανθός ΠΥΡΡΟΣ ΣΤΑΡΑΣ έλαβε από τον διοικητή του αποσπάσματος ΑΣΟΥ Αντίχην Φριζήν Μολά, να εγκαταλείψει όπως ειδήνη γνώριζε τον τόπον κινήσει με ειδικά απόσπασμα πολυβόλων δια της οροσειράς ΓΚΑΜΗΛΑΣ-ΠΑΠΙΓΚΟΥ και κατάλληλον τοποθεσίαν άνωθεν κοστής γεφυράς του ΑΣΟΥ εις ΚΟΝΙΤΣΑΝ, αφινδιάσει τους Ιταλούς δια των πυρών των πολυβόλων.

4. Η πρότασις του έγινε δεκτή.

5. Επειδή τα πολυβόλα με τα πυρομαχικά των λόγων του βάρους δεν δύνανται να μεταφερθούν εις μεγάλην απόστασιν ανευκταίων εξήγησε την μεταφορικὴν βοήθειαν και έλαβε την έγκρισιν χρησιμοποίησης ανδρών και γυναικών κατοίκων των χωριών της περιοχής. Δια την επιτυχίαν μιας τοιαύτης ενέργειας απετάνθη εις τον πατέρα του ΓΡΗΓ. ΣΤΑΡΑΝ εις ΠΑΠΙΓΚΟΝ.

6. Ο ΓΡ. ΣΤΑΡΑΣ εθεώρησε χρέος τιμής την υποστήριξιν υπο την προύποθεσιν της εξασφάλισως απολύτου εχεμύθους, δεδομένου ότι το πολεμικόν μέτωπον ευρίσκετο εις την περιοχήν ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ. Δια τούτο ως κύριον μέλημα εθεώρησε την επιλογὴν των προσώπων.

Κατ' αρχήν απέκλεισε τις νεαρές και ανύπανδρες γυναίκες. Ήλθε σε επαφή χωριστά με κάθε άτομο που έκρινε κατάλληλο και εν συνεχεία ο σοφός και αξεχάστος δάσκαλος έκαμε την οργανώσιν ανα δυο. Τους έδωσε διάφορες συμβουλές όπως:

α. Τι θα πάρουν μαζί τους
β. Να είναι οι δυο πάντα μαζί και να στηρίζει η μια την άλλη
γ. Τις εξόρκισε να κρατήσουν απόλυτον εχεμύθειαν και όταν επείσθη ότι όλα θα τηρηθούν τις αποκατέταξε με τις λέξεις: «Κάντε το Σταυρό σας και ώρα καλή».

7. Με τη βοήθειά τους σχηματίσθηκε μία μακρόσυρτη φάλαγγα η οποία έφθασε στο σημείο που κατηγορείται προς το γνωστό μονοπάτι που καταλήγει στο δρόμο προς ΚΟΝΙΤΣΑΝ, οι στρατιώτες με το βαρύ φορτίο πήραν το δρόμο προς την τοποθεσία μάχης, και οι γυναίκες κατάκοπες γύρισαν πίσω.

8. Κάτωθεν έτσι συγκράτιστα τις αφηγήσεις του ΓΡΗΓ. ΣΤΑΡΑ αλλά κυρίως του ΠΥΡΡΟΥ ΣΤΑΡΑ όταν τα τελευταία καλοκαίρια πριν φύγει από

τη ζωή, συναντιώμασταν στον κήπο που καλλιεργούσε στην Αμαρούδα.

9. Δια πρώτην φοράν το ιστορικό αυτής της επιχειρήσεως, αλλά και άλλων δραστηριοτήτων του τάγματος ΚΟΝΙΤΣΗΣ μου είχε επι μακρόν διηγηθεί ο αξεχάστος ΓΩΡΓΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ όταν είμεθα κρατούμενοι στο ΔΙΛΟΦΟ.

10. Το ιστορικό της επιχειρήσεως εγνώριζε και η ΦΡΟΣΩ ΙΩΑΝΝΙΔΗ και από πρώτο χέρι όπως μας είπε όταν εν συντομία μας το διηγήθηκε παρουσία του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΡΑΤΖΑ την 25 Μαρτίου 1984, εις μιαν συγκέντρωσιν των Ζαγορισίων εις το ΑΚΡΟΠΟΛ. Σχετικό ρεπορτάζ δημοσιεύθη εις το ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ τον Ιούνιο 1984.

11. Θα παρακαλούσα οποιοδήποτε άτομο και κυρίως από τη μεγάλη οικογένεια ΣΤΑΡΑ, γνωρίζει το ιστορικό όπως το εγνώριζαν ο Αγησίλαος και η Θάλεια, θα του ήμουν ευγνώμων να το δημοσιεύσει με περισσότερη σαφήνεια και ακρίβεια.

Ι. Μησιτάδης
Πατάγων 2-1-95

Σχετικά αποσπάσματα από το βιβλίο του στρατηγού Κατσιμήτρου

Ι. Επίσης και δια τον ανεφοδιασμόν του Αποσπάσματος ΦΡΙΖΗ ΝΟΤ. του ΑΣΟΥ διετέθησαν κλιμάκια εξ ιδιωτικών φορητών κτηνών, άτινα λίαν προθύμως παρέσχον οι κάτοικοι, χρησιμεύοντες και αυτοί ούτοι ως ημιονοί.

Αι δε γυναίκες της Περιοχής ΖΑΓΟΡΙΟΥ και ΠΙΝΔΟΥ, πεφορτωμένα με βαρύτητα κιβώτια πυρομαχικών, ανερχόμενοι τας αποτόμους και βραχώδεις κλιτύς του ορεινού όγκου ΓΚΑΜΗΛΑΣ και ΠΑΠΙΓΚΟΥ, κομ-

ζούσαι πυρομαχικά εις τους μαχομένους εκεί άνδρας μας.

Αυταί είναι αι ηρωικάι γυναίκες της ΠΙΝΔΟΥ αι οποίαι όπως αι γενναίαι ΣΟΥΛΙΩΤΙΣΣΑΙ, συνέδραμον εις τον αγώνα και προσέφερον πολυτίμως υπηρεσίας προς την Πατρίδα, η οποία οφείλει προς αυτάς βαθείαν εθνικὴν ευγνωμοσύνην.

ΙΙ. Εις τον τομέα ΑΣΟΥ το απόσπασμα ΦΡΙΖΗ, υπό τας Διαταγὰς ήδη της Μεραρχίας Ιππικου, επιτίθεται προς ΚΟΝΙΤΣΑΝ.

Εκ τούτου μικρόν απόσπασμα (διμοιρία Πεζικου και διμοιρία Πολυβόλων) υπό τας Διαταγὰς του Εφέδρου Ανθ/ού Πεζικου ΣΤΑΡΑ ΠΥΡΡΟΥ, εθελουσίως αναλαβόντος την Διοίκησιν, ανήλθε δια μακράς και κοπιωδεστάτης πορείας επί του υψηλού, αποτόμου και βραχώδους ορεινού όγκου ΓΚΑΜΗΛΑΣ (υψοδ. 2120 μ.) οπόθεν δι' αφινδιάστικου πυρός πολυβόλων έβαλεν κατά των περίε ΚΟΝΙΤΣΗΣ εχθρικών τμημάτων, τα οποία αφινδιασθέντα υπεχώρησαν εν πανικό.

Οι άνδρες άπαντες επεδείξαντο μεγίστην ψυχικὴν και σωματικὴν αντοχήν, μεταφέροντες τα πολυβόλα και τα πυρομαχικά επί των ώμων των, βοηθούμενοι προς τούτο και υπό των κατοίκων, ανδρών και γυναικών, εθελουσίως μετασχόντων.

Ο εφ. Ανθ/ός ΣΤΑΡΑΣ ΙΙ. όστις επετελέσε τον λίαν τιμητικόν δι' αυτόν και το τμήμα του άθλον, καταγράφοντας εκ του εγγύς εκεί χωριόν ΠΑΠΙΓΚΟΝ, εγνώριζε λεπτομερώς το έδαφος, επί πλέον δε διετέλεσεν αρχηγός του Ορειβατικού Συλλόγου ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, όστις κατά το παρελθόν είχε ανέλθει πολλάκις επί του ορεινού όγκου ΓΚΑΜΗΛΑΣ.

ΤΙΜΗ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΣΣΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Ο Σύνδεσμος Γυναικών Ηπείρου, που εδρεύει στην Αθήνα κατά την εκδήλωσή του στις 14 Ιανουαρίου 1995 για να τιμηθεί η προσφορά της Ηπειρωτισσας Γυναίκας στους αγώνες του Έθνους και ιδιαίτερα στο έπος του '40, αφιέρωσε το μεγαλύτερο μέρος από την εκδήλωσή αυτή στη Ζαγορίσια Γυναίκα.

Η κύρια ομιλήτρια πρόεδρος του Συνδέσμου κ. Εύα Χαλατά έζησε την προσφορά της Ζαγορίσιας Γυναίκας στον πόλεμο του '40 και αναφέρθηκε σε λεπτομέρειες από τη δράση της Μάνας του Ζαγορίου, αιμνηστής Φρόσως Ιωαννινίδη.

Σε όλες εκείνες τις γυναίκες «που αδιαμαρτύρητα ζαλωμένες τις κάλες με τα όπλα και τα τραύματα, την αλληλογραφία του πολεμιστή αιματώντας την πείνα, το κρύο, το δάσος της βροχής, το σκοτάδι, ακόμα και την ίδια τους ζωή, συνέχισαν την πάλη και τον αγώνα» εκεί ψηλά στην Πίνδο.

Και συνέχισε η κ. Εύα Χαλατά: «Δίκαια τους ανήκει η τιμή και η ευγνωμοσύνη του Έθνους. Η Πίνδος, το Καλπάκι, η κούλα του Αώου είναι οι νέες θερμοπύλες της πατρίδας μας, που έφραξαν το δρόμο στις ορδές του φασισμού να περάσουν στη χώρα μας. Η προσφορά της κούπας στο έπος του '40 ήταν τεράστια». Επίσης η ομιλήτρια έκανε αναφορά και στην Ι.Α.Ε.Ζ., που είχε την πρωτοβουλία για το στήσιμο του αγάλματος της Ζαγορίσιας Γυναίκας του '40 στο Ροντοβάνι Ασπαραγέων, δείγμα υπέρτατης τιμής για την προσφορά της στους εθνικούς αγώνες.

«Η Γυναίκα της Πίνδος με την εικαστική της γλώσσα γίνεται κατανοητή απ' όλους τους ανθρώπους της γης, όποια γλώσσα κι αν μιλούν, όποιον Θεό κι αν προσκυνούν». Η Ηπειρωτισσα γυναίκα ανυψώθηκε σε εθνικό σύμβολο και αξίζουν συγχαρητήρια στις σημερινές Ηπειρωτισσες γυναίκες, που επέλα αντιπροσωπεύονται από τον ομώνυμο Σύνδεσμό τους, για τις τιμές που επεφύλαξαν σ' αυτές τις ηρωίδες γυναίκες της πατρίδας μας, που είναι εξάλλου ο στυλόβάτης του ηπειρωτικού μεγαλείου και της πλούσιας πολιτιστικής παράδοσης της Ηπείρου.

ΠΡΙΝ 60 ΧΡΟΝΙΑ

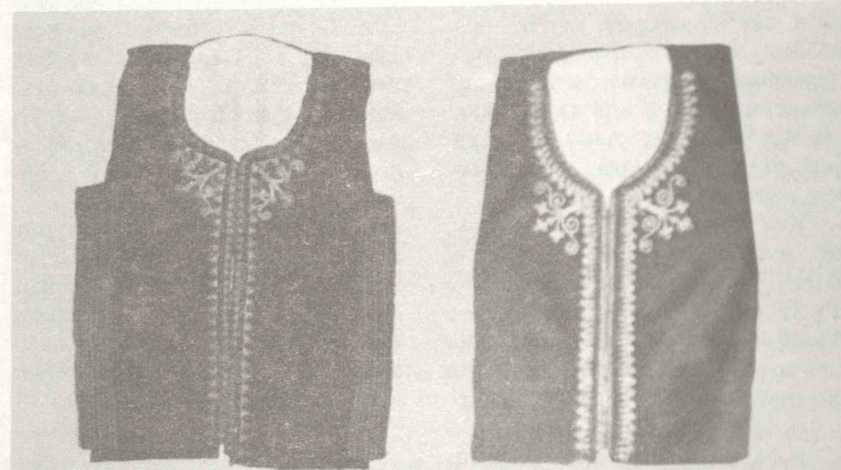
Ένας γάμος Ζαγορίσιων ξενιτεμένων στη Ρουμανία

(Από τις σελίδες των «ΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΩΝ ΝΕΩΝ» του Γιάγκου Γκούζγκουλα)

Στις 1η του μηνός ετελέσθησαν εις το Γκαέστι της Ρουμανίας οι γάμοι του εκεί εγκαταστημένου εκ Δικόρφου του Ζαγορίου λαμπρού νέου κ. Κώστα Λεκοπούλου μετά της προ μικρού εκ Φραγκάδων αφιχθείσης Δίδας Ελευθερίας Χατζηγιάνην, αδελφής του εν Τυργό από ετών εγκατεστημένου κ. Θεμ. Χατζηγιάνην κόρης Ζαγοριακής ανατροφής και νοικοκυρωσύνης. Τα νυφικά στέφανα αντήλλαξαν ομογενής και ένθερμος συμπατριώτης κ. Αθανάσιος Βαρκούνης μετά της εριτίμου συζύγου του κ. Ειρήνης. Τας μεσημβρινάς ώρας καταφθάνει στο σπίτι της νύμφης στη Τυγκόβιστα η διαλεχτή Ζαγοριακή μουσική και μετ' ολίγου ήρχισαν να προσέρχονται νουνόι και λοιποί συγγενείς και προσκεκλημένοι της νύμφης. Με τέτοια όργανα μπορούσε να μείν κανείς ασυγκίνητος. Οι προσκεκλημένοι κερνώνονται και γλεντούν με τον νεώτερο Νίνο, το συμπαθέστατο Κώστα Νάσο το κλαρίνο του και τη λοιπή παρέα του που παίρνει αδιάκοπα τραγούδια γαμήλια, τραγούδια της Ψάθας και νεωτερίσματα. Τα πάντα έτοιμα... Η ώρα πλησιάζει την 5ην μ.μ. τα μικρά πολυτελή και ανθοστόλιστα αυτοκίνητα που αγωνιστικά περιμένουν έχασαν την υπομονή των. Η ώρα είναι περασμένη. Το ψίκι πρέπει να ξεκινήσει. Προηγείται η νύφη με την ...τιμητική της φρουράν τας δεσποινίδας της τιμής με τους καβαλλιέρους των κρατώντας τα νυμφικά καλαθάκια κατάμεστα από κονιαρόδες, ωραία λουλούδια, ανθοδέσμες με πλούσια και φαντασμαγορικά άνθη, και ακολουθεί το λοιπό ψίκι. Τα αυτοκίνητα σφριάζουν διαρκώς και διασχίζον την κεντρική πόλη εν παραλάσει και μετά διώρου θαυμασίαν διαδρομήν φθάνουν στο Γκαέστι όπου μας υποδέχεται ο γαμβρός με τους οικείους του και τη λοιπή γαμήλια παρέα. Όλη η γαμήλια πομπή εν σώματι μετέβηκε εις τον ολοπράσιν και ανθοστόλιστον δημοτικόν κήπον και εφωτογραφήθημεν και κατόπιν εις την εκκλησίαν του προφήτου Ηλίου εγένετο η ιεροτελεστία της στέφειας όπου είχαν συρρεύσει ασφυκτικός πάμπολοι ομογενείς και άγκετοί Ρουμούνιοι. Μετά το πέρας του μυστηρίου του γάμου όλη η γαμήλιος πομπή παρήλασε κατά «τα ειωθότα» με τα κατινάκ και μικρά φορδάκια δια της κεντρικής οδού Γκαεστίου για να κατευθυνθή έπειτα εις την αίθουσα του κ. Μομπούλου. Εκεί μας προσεφύθησαν διάφορα και εκλεκτά αναψυκτικά και γαργαλιστικά γλυκισματάκια.

Υπό τους ήχους της Ρουμανικής ορχήστρας χορεύοντα διάφορα βάλς, φρέ-τρώτ και εγχώρια συρτά. Το ρεκόρ εις τους ευρωπαϊκούς χορούς κρατεί η κ. Αφροδίτη Μομπούλου. Επίσης θαυμάσια εχόρεψε η νύφη αι δίδες Ελευθερία Ρούση, Βασιλεία Χα-

τζηγιάνην, Ελευθερία Μπούση και λοιπαί καθώς και οι νεαροί Τάσιος Σαρούδης, Νίκος Σοροβάκος, Ιωάννης Μωμόπουλος Γ. Κέντρος και άλλοι. Συγχρόνως εις το όπισθεν μέρος του σαλονιού εις την αυλήν, μια γερή παρέα υπό την αρχηγίαν της διαλε-

χτής τριανδρίας των κ.κ. Λεοντίδη-Πανταζίδη και Ζυγουριάδη ήρχισε να το τσουζή στα γερά και να το «σκουζή» σεβαλτίτικα με τα Ηπειρωτικά όργανα. Εδώ το γλέντι και το μεράκι στον κολοφώνα της δόξης του. Αναπνέει κανείς αχόρταγα καθαρό αέρα Ζαγορίσιο και ναυορίζεται νοσταλγικά με κάποια απέραντη και αδιάκοπη ηδονή ακούοντας «Βλαχούλα ερροβόλισε από ψηλή ραχούλα».

«Αντώνη μου τί σκέπτεσαι», «Εσείς μορέ παιδιά κλεφτόπουλα», «Κάτω στα δασιά πλατάνια», «Κρέμμεται η καπότα στην αλιγαριά» και τόσα άλλα μοιρολόγια Αλβανικά και Τούρκικα αμανέδες, που μας θριεύνει κυριολεκτικώς όλον τον νοσταλγικόν πόνον της πατρίδος και για μια στιγμή να νομίσουμε πως βρισκόμαστε στο ωραίο και αλημονόητο Ζαγόρι, κάτω απ' τον παχυσμένο πλατάνο του μεσοχωριού. Κατά το δείπνον που παρετέθη εις το ευρύ σαλόνι του κ. Μομπούλου παρεκάθησαν περί τα 100 άτομα, σχεδόν όλοι Ζαγορίσιοι

από Τυγκόβιστο, Γκαέστι, Πιτέστι, Τίτον και Πριμποένι, μεταξύ των οποίων διεκρίνανε τους παραινύμφους κ. και κ. Αθανάσιον Βαρκούνη, το επιτελείον των νεονύμφων δεσποινίδας της τιμής μετά των καβαλλιέρων των Ελευθερία Ρούση μετά του κ. Γιάγκου

κ. Αφροδίτην Μομπούλου, τον Σάβαν Λεκοπούλου μετά της συζύγου του την οικ. Ζανοπούλου κ.κ. Βαργίον Στάθη, Λεκοπούλου Ζωΐδην τας οικογενείας Πούλη, Λέτα, Μπούση και άλλοι των απαντα ονόματα μας διαφείγουν και μερικοί Ρουμούνιοι συμπατριώται υπάλληλοι ως επί το πλείον ού τους προσκεκλημένους διασκεύαν εκ περιτροπής η ρουμανική μουσική και τα Ζαγοριακά όργανα, γεροντοπαλλήκαρα με επί... καλής τον Θεόν Βάχρον στείνον τον ρόν με άφθαστο ενθουσιασμό ακράτητο κέφι· όλοι ακολουθούσαν σε λίγο ο χορός τετρακοίτητος σε 4 σειρές σιστός πανζουρίγια, ατμόσφαιρα πέρα για πέρα Ζαγοριακή.

Το γενικό πρόσταγμα τώρη ο Γιάγκος Χατζηγιάνης όστις χορεύει συνεχώς και ακούραστα χοροί Ελληνικούς και συρτά βλάχικα επιτακτικά τοποθετεί τους πάντες και απάσας στο χορό κανείς ημπορεί να ξεφύγει και υπό γενική ευθυμίαν με διαρκή κερνάματα γλυκίσματα και καφέδες το κέφι άπτοτο κρατάει μέχρι της 8ης πρωΐας.

Μεταξύ των καλών χορευτών κρινάμε τας Κας: Ρ. Βαρκούνη, Α. Χατζηγιάνην, Μ. Μομπούλου, Σοροβάκου, Α. Μομπούλου, Α. Κωλέττα, Α. Μπούση, Μ. Πούλη, νύφη Ελευθερία Χατζηγιάνην εκτός σε τα πρωτεία. Εχόρευσε θαυμάσια τα περισσότεράκια» επίσης η δς Ε. Ρούση εχόρεψε λεβέντικα «εσείς παιδά πετούνενα» ο γαμβρός κ. Κ. Λεκοπούλος πολύ ωραία την «τραγουδιού» και τον «καλαματιανό». Επίσης πολύ θαυμάσια εχόρευσαν κ.κ. Α. Βαρκούνης, Κωλέτας, Δάσος, Λεκοπούλος, Ζωΐδης, Σοροβάκος, Ζανόπουλος, Μομπούλος, Στάθης, άφθαστος εις ύψος ο αρμάνιος κ. Πανταζίδης εχόρεψε επί πολύ και μεγάλο αέρα τον «Σεβτά». Επίσης αμύμητος και ενθουσιώδης ο κ. Μοχος Ζυγουριάδης εχόρεψε την «Φούσια» και άλλα πολλά.

Επίσης πολύ όμορφα εχόρευσαν και πολλοί άλλοι των οποίων τα ονόματα μας διαφείγουν και γ' απ' αυτούς μας συγχωρούν. Ο κ. Γ. Λεοντίδης χε πάρε πολύ φορτσάτο το γλέντι έτσι είχε αναγκασθή να τειθή εις απάγγελτον διαθεσιμότητα. Αισθητή η απουσία του σπουδαίου καλλιτέχνη κ. Ν. Σακελλαρίου θούς και του κ. Αθ. Κέντρον μετά την μνηστής του. Τελειώνοντας μας τις ευχαριστίες μου εύχομαι εις τους νεονύμφους από καρδιάς βίον σπουδών, ανθοσπάρτον και πανετηριών τους παντρεμένους και στον παππού των και εις τους φερέλιπους συγγενείς δρους και στα δικά των.

ΝΟΣΤΑΛ

Ποίηση
Ζαγορισίων

Δημοσιεύουμε τρία ποιήματα του Γιώργου Βούρη από την Κάλω, ξενιτεμένο στο Περθ της Αυστραλίας.

Τα δύο πρώτα πήραν το Β' βραβείο σε διαγωνισμό του Κυπριακού Ραδιοφωνικού Προγράμματος Δυτικής Αυστραλίας.

ΕΝΑ ΚΕΡΙ ΑΝΑΜΜΕΝΟ
ΝΑ ΘΥΜΗΘΟΥΜΕ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Στην κάμαρή μου απόψε
δεν είχα άλλη συντροφιά
ένα κερί μονάχα αναμμένο
για να θυμάμαι τα παλιά.

Στην κάμαρή μου θυμάμαι την παλιά
με τα όμορφα τα κεντητά
στολίδια ζωγραφιστά και απλά
φτιαγμένα όλα στο χέρι, τί όμορφα!

Θυμάμαι το τζάκι το κτιστό
τί όμορφο που ήταν και αυτό
όταν το άναβα το πρωινό
στη ζεστασιά καθόμουν κοντά του.

Δίπλα τα παραθύρια τα παλιά
με τις σταυρωτές τις σιδεριές
τις κρεμαστές και τις γυρτές
να σμίγουν στον χτιστό τον τοίχο.

Τί να πρωτοθυμηθείς απ' όλα αυτά
ακόμη λίγη συντροφιά με τα γλυπτά
τα σκαλιστά ταβάνια και ντουλάπες
λαϊκά Βυζαντινά σεντούκια και κασέλες.

Για στάσου το κερί θα σβήσει
και η συντροφιά απ' τα παλιά,
και αυτή θα σβήσει τώρα πιά
όπως χάθηκαν τα παλιά, τα όμορφα τα χρόνια.

Ο ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Ήθελε να ήταν στρατηγός
μεγάλος λέει και τρανός
να χαιρετάει τους υπουργούς
και να τρώει με τους πρωθυπουργούς.

Ήθελε να βάζει στη γραμμή
μικρούς μεγάλους στο χακί
και κάθε τόσο να επιθεωρεί
καινούργια όπλα στη γραμμή.

Ήθελε κάποτε να αναμετρηθεί
με άλλους στρατηγούς στη γή
φιλοδοξία ζητούσε για να ζει
και αίμα ήθελε να πιεί πολύ.

Ήθελε να τον φωνάζουν στρατηγό
μά οι μικροί τον λέγανε τρελλό
δεν είχε άλλη αγάπη από τα όπλα αυτά
και όλο έπαιζε με τη φωτιά.

Ήθελε να δει πόλεμο σ' όλη τη γη
να σκοτωθούν οι μικροί και οι καλοί

να μη γίνει ειρήνη πάνω στη γη
και να κυβερνάνε οι τρελλοί.

Ήθελε στο τέλος για να δει
αυτός και όλοι οι άλλοι στρατηγοί
και όλοι οι έμποροι οι τρελλοί
πώς θα καταστρέφουν τη γη.

Ο ερχομός
Προφητεία-2

Συντριμός, οδυρμός μεσ' το σκοτάδι
ο ήλιος εσκοτείνιασε και η Σελήνη
η γη σακατεμένη κλαίει μόνη
το έλεος του Θεού προσμένει.

Οι νεκροί σκορπίσανε στους δρόμους
βρομήσαν τα πηγάδια και οι λάκοι
στεγνό λαρύγγι η μισή η γη
κι άλλοι μισή βουτάνε μεσ' τη λάσπη.

Θεού κραυγή χαλάσατε τη γη
κορμιά παλαβωμένα νυσταγμένα
χαλάσατε τα σπίτια σας τη γη
θολώσατε τα πάντα αρρουραίοι.

Και οι κραυγές κοπήκανε στα δύο
ο εγωϊσμός και η λαιωδωρία
αγκαλιαστήκανε αντάμα
μεσ' τα κορμιά του πόνου και της απάτης.

Και εμένα η καρδιά μου ματωμένη
κλαίει κρυφά μεσ' το χόμα
και το Θεό προσμένω μίαν ημέρα
σε μια νέα γη να με κατέχει.

Για να με θρέψει αιώνια
τροφή αγγελική σε μια καθάρια γη
σε μια γη χωρίς κακία
χωρίς βρωμιά, μίσος και απάτη.

Σε μια καθάρια γνώση χωρίς ντροπή
αγκαλιασμένη, φωτισμένη, καθαρή
από αγάπη αιώνα, θεϊκή.

Γιώργος Βούρης
Ηπειρώτης γεννηθείς στην Αθήνα
Ξενιτεμένος από το 1979

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Του Άλκη Μυραΐνη-Μάνθου

Αργά γυρίζει ο κύκλος των καιρών
και στον αιώνα χάνεται τα βάθη
τα μυστικά τους τάχα ποιος θά μάθει
καθώς αλλάζουν οι βάρδιες των φρουρών;

Του κόσμου τ' ανιστόρητα τα λάθη
τα λογαριάς η γνώση των σοφών
κι η γλώσσα, μολογεί, των αριθμών
τ' αίσιαστα τ' ανθρώπινα τα πάθη.

Ας κάνουμε αποψ' ένα σταθμό
και με ψυχή γεμάτη από καμμό
τη λευκή ας γυρίσουμε σελίδα.

Την πόρτα ας αφήσουμε ανοιχτή
άλλη χρονιά να δεχτούμε διαλεχτή
τη φωτεινή να μας χαρίσει ελπίδα.

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΦΑΪΤΑ

Τα στενά των Θερμοπυλών χρόνο με το χρόνο διαβρώθηκαν. Η θάλασσα κατέλαβε σημαντικό μεράκι κι οι προσχώσεις μπερδεύσαν τη φυσική τους όψη κι έτσι σήμερα δε βλέπεις ξεκάθαρα μια στενή χαράδρα στην οποία ο Λεωνίδας με τους 300 έπεσε αφού κατατάσισε του Πέρσες και ίσως θα τους είχε νικήσει εάν ο εφιάλτης δεν οδηγούσε τμήμα των Περσών από πίσω του. Κυκλώθηκε άνανδρα κιόμως δεν ετράπαι σε φυγή όλοι σαν Σπαρτιάτες έπεσαν μαχόμενοι αφάνταστα ηρωικά. Μετά από 2500 χρόνια περίπου εδώ στην Ήπειρο τον ίδιο ρόλο έπαιξαν τα στενά του Καλπακίου. Οι λίγοι στρατιώτες το 1940 κράτισαν ακλόνητη τη χαράδρα που αρχίζει από τη βρύση του Πασιά και φτάνει ως το καφενείο του Φαϊτά. Από κει και πέρα ανοίγεται ο κάμπος του Καλπακίου, Βελάς, Δολιανών, Παρακαλάμου, Κουκλιών, Ρεπετίστης κ.λ.π. διασχίζοντας από τον ποταμό Καλαμά. Βαδίζοντας κανείς από Γιάννενα για Κόνιτσα θαμνάζει τη γραφική μορφή της στενωπού που στάθηκε αδύνατο να την περάσουν οι Ιταλοί κι ας είχαν τεράστια μέσα μηχανοκίνητα, ακόμα και αεροπλάνα. Λίγα μέτρα μπόρεσαν και μπήκαν στη στενωπό χωρίς να φτάσουν ούτε στο καφενείο του Φαϊτά που ήταν στόλισμα στην είσοδο των στενών με τα αγέρωχα πλατάνια και το γραφικό πηγάδι. Ταγμένη η Ελλάδα να στήνει Μεσολόγγια, Σούλι, Μαραθώνες, Σαλαμίνας έκτισε το 1940 νέες Θερμοπύλες με μια εκατομμύρια λόγχες του Μουσολίνι. Τα βουνά και τα φαράγγια καταπράσινα από δώ και από κει συνθέτουν την κλεισούρα που από μόνη της συντελεί σε ένα φυσικό οχυρό. Ίσως είναι παράλειψη το ότι δεν εγκωμιάστηκε όσο πρέπει το στένωμα με τα λίγα χωράφια του Τσαπάρα των χωρικών των Νεγράδων και τα μικρά και λίγα επίπεδα βοσκοτόπια ενός τοπίου που δεν είχε τίποτε λιγότερο και τίποτε περισσότερο από τα στενά των Θερμοπυλών. Ήρως στο στόμιο της κλεισούρας στάθηκε ο Φαϊτάς, πρότυπο εφύιας Ζαγορίσιου που με το καφενείο και τη σωστή μαγειρική του αρκετά ξεκουράζε τους διερχόμενους από τότε που η συγκοινωνία γίνονταν με τα κάρα. Σταθ-

μός διανυκτέρευσης για τους ταξιδιώτες που πήγαιναν ή γύριζαν από τα Γιάννενα στο κέντρο τροφοδοσίας των ζώων έλεως. Ένα σούρουπο έφτασε από Γιάννενα ένας απ' τα βουνά της Κόνιτσας κι σαν είδε γεμάτο το χάνι και τελειωμένη τη φασουλάδα ζήτησε και κοιμήθηκε στην αποθήκη με το ζαίρε για τα ζώα. Κρυφά καλοτάισε το ζώο του και πριν χαράξει το σκάει απ' την αποθήκη στα κρυφά με σκοπό να γλυτώσει το νοίκι της βραδιάς. Λαγωνικό και πρώην χωροφύλακας ο Φαϊτάς τον πήρε μυρουδιά και τον έβαλε στο πόδι ως που τον έπιασε στο καλπάκι. Πήγε ο ορεισίβιος να δικαιολογηθεί πλην όμως πλήρωσε και τον ύπνο και το σανό του ζώου και χώρισαν σαν δυο καλοί φίλοι. Ενώ τόση διαβολιά είχε ο παντοδόχος την έπαθε για τα καλά την περίοδο του εμφυλίου όταν νύχτα πριν φέξει καλά περνούσε το ψυγείο το Στρατιωτικό με κατεψυγμένα κρέατα για τις μονάδες του Γράμμου. Ο οδηγός και ο συνοδηγός του ψυγείου δυο πολίτες Πειραιώτες, στάθηκαν στο στέκι του Φαϊτά, κάθονταν για λίγο κάτω στον πλατάνο πλάι στο πηγάδι και μετά φεύγανε για την αποστολή τους. Ο κυρ Φαϊτάς κρεμούσε στο πηγάδι ένα καλάθι με γαζόζες για να τις πίνει η πελατεία κρύες και δροσερές (δεν υπήρχαν τότε ψυγεία). Συχνή και τακτική και κάπως ανάρια, πελατεία την κάθε μέρα λόγω του αναβρασμού στις μάχες του Γράμμου και του Βίτσι αρπάζονταν με τον Φαϊτά γιατί στις 5 με 6 γαζόζες οι τρεις ή και οι τέσσερις είχαν καθαρό νερό. Στα καλά καθούμενα εύρισκε τ' αφεντικό το μπελά του και τραβούσε τα μαλλιά του. Συνέχεια κατέβαινε στα Γιάννενα στον Οικονομίδα και τον ταρακουνούσε για τη μπαμπεσιά του μα και κείνος γίνονταν φούρκα και του ανέβαινε το αίμα στο κεφάλι γιατί ήξερε καλά ότι στο εργαστήριό του δεν γίνονταν τέτοια νοθεία. Έλα κυρ Φαϊτά, κάτσε τώρα εδώ, νά το υλικό της γαζόζας, θα γίνει εδώ μπροστά σου η εμφιάλωση και θα πάρεις σίγουρα τα μπουκάλια με αγνό περιεχόμενο ώστε να δεις ότι το κακό δεν γίνεται εδώ. Πράγματι, με τη σφραγίδα της σιγουριάς πάει το υλικό στον καφενέ και βάζει όπως συνήθως 15 μπουκάλια στο καλάθι από το σούρουπο ώστε να είναι

κρύες οι γαζόζες την επόμενη. Είναι κακό να γελάς και να κλαίεις το χάλι του κυρ Φαϊτά. Πάλι βγήκαν τ' απομεινόμενα 4 μπουκάλια με κρύο νερό κι έγινε το «σώσε» στο μαγαζί.

— Εμάς κοροϊδεύεις αφεντικό; Γιατί μας πέρασες; Φεύγουμαε τώρα και πάμε παρακάτω, θα στο κλείσουμε το μαγαζί.

Πάλι ο Φαϊτάς στα μαύρα του. Να όμως που ο από μηχανής Θεός τον φώτισε και ξετινάχτηκε την άλλη μέρα το πρωί από το κρεβάτι μόλις στάθμευσε το ψυγείο με τους δυο φαντάρους και καρφώθηκε στο παράθυρο βλέποντας κάθε κίνηση των οπλιτών. Εκείνοι, όπως είχαν πια συνήθει, ανέβασαν το καλάθι, κατάπιαν από δύο γαζόζες και μετά τις γεμίσανε με νερό και τις σφραγίσανε αριστοτεχνικά.

Φουργιόζος και με τις βράκες κατέβαινε ο Φαϊτάς και τρέχει να τους πιάσει από το λαιμό.

— Εσείς, βρε καθάρματα μου χαλάτε τη φάτσα του μαγαζιού μου; τώρα θα σας κανονίσω εγώ!

— Σταμάτα αφεντικό, εμείς σου μιλάμε στο ρελαντί και συ μας μαρσάρεις άσχημα. Να, πάρε τουτό το μπουτί κρέας και λούφαξε.

— Ρε καραγκιόζηδες, άντε φύγετε από δω και μην ξαναπατήσετε, με το δίκανο απ' το παράθυρο θα σας φώ τα ποδάρια.

Ησύχασε πια ο Φαϊτάς από το πρόβλημα και σταμάτησε και η αναστάτωση στο εργοστάσιο ποτών του Οικονομίδα στα Γιάννενα κι έμεινε ιστορικό το γεγονός για να το θυμούνται γενεές και γενεών. Φαντάροι δίχως φράγκο στη τζέπη αγκομαχούσαν μέρα νύχτα για την ειρήνευση του τόπου κι απάνω στην παραζάλη και την αβεβαιότητα της ζωής τους ξεφύγαν και καμιά φορά σε κωμικοτραγικές πράξεις.

Μετά το πάθημα αυτό έβαλε σκέπαστρο στο πηγάδι τ' αφεντικό και κλειδαριά ατράνταχτη, ζήτησε δε συγγνώμη από τον Οικονομίδα που συνέχεια του έλεγε: «σε κοροϊδεύει εδώ μέσα το προσωπικό σου άνοιξε λίγο τα μάτια σου». Κι όμως έπρεπε τα μάτια να τ' ανοίξει ο Φαϊτάς όπως τα άνοιξε έστω και λίγο αφού έχασε αρκετούς πελάτες και κόντεψε να βρεθεί και στο σκαμνί.

Βασ. Α. Λαμπρίδης

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ

20.000

Βούρης Π. Γεώργιος (4)
Τσουκανέλης Αλέξανδρος (4)

10.000

Κολιός Γεώργιος (3)
Μπλάτσας Απόστολος

8.000

Βολογιαννίδης Χριστόφορος
Γκαράνης Απόστολος (2)

7.000

Βούρδας Ξενοφών
Πριμικύρης Χριστόδουλος

6.500

Μανδαλάς Μιλτιάδης

6.000

Βλαστός Κων/νος
Σβώλος Σάββας (2)

5.500

Χατζής Κων/νος (2)

5.000

Αποστολίδης Π. Τάσης
Βαστέλη Θέλια

Βούρβος Νικόλαος
Δούνια-Συμπόνια Πατίτσα

Ζηκόπουλος Αλέξανδρος
Καράσση-Αποστολίδη Ευμο-
φία

Λεοντίδης Βασίλειος
Μανέκας Ευάγγελος

Παπαγεωργίου Βύρων
Σκλαβενίτου Αντιγόνη

Σκλάβης Κων/νος
Σπαθάνη Ευφροσύνη

Τάγκας Δημήτριος
Τριανταφυλλίδης Γεώργιος

Φαντίσιον Λίτσα
Χαρισιάδης Ναπολέων

4.000

Βογά Παγώνα
Ζιτσαία Χρυσάνθη

Μητσιάδη Ελένη
Μητσιάδης Ιωάννης

Οικονόμου Βλάσης

3.000

Αλεξανδρής Κων/νος
Βαστέλης Νίκος

Βίκας Π. Γεώργιος
Βογός Απόστολος

Γκίτσας Αγγελόλαος
Δροσιάς Γεώργιος

Κατωδής Θανάσης
Κεφάλος Βασίλειος

Κολίτας Κων/νος
Μαντέλου-Βουλτζάτη Αγγέλα

Μπατάς Σπυρίδων
Ξάνθος Μιχαήλ

Ξυνός Ναπολέων
Παπαζογλου Κων/νος

Σολωμός Γεώργιος
Ρούκα-Κουρτζή Ελένη

Τζιάσος Χαράλαμπος
Τόλογλου Φιλομήλα

Τσονίδης Ιωάννης
ΣΗΜ: Οι μέσα σε παρένθεση
αριθμοί δηλώνουν τα έτη πα-
ρομής.

ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ 150ΕΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Με την κορυφαία εκδήλωση, που έγινε στις 27 Νοεμβρίου 1994 στην Αθήνα έληξαν και τυπικά οι εκδηλώσεις για τον εορτασμό της 150ετηρίδας από την ίδρυση και λειτουργία της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής. Οι πανέλληνες για άλλη μια φορά στον κύκλο αυτών των εκδηλώσεων, κατά τη διάρκεια του έτους 1994, γνώρισαν σε όλη του την έκταση το θεάρεστο έργο της αδελφότητας των ασιδήμων Μεγάλων Ευεργετών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη για τους οποίους δίκαια σεμνύνεται το Ζαγόρι αλλά και ολόκληρο το Έθνος. Παρεθέτουμε παρακάτω, το δελτίο τύπου της Ρ.Ε.Σ. για την τελευταία εκδήλωση των Αθηνών στα διδακτήρια της Σχολής στο Χαλάνδρι.

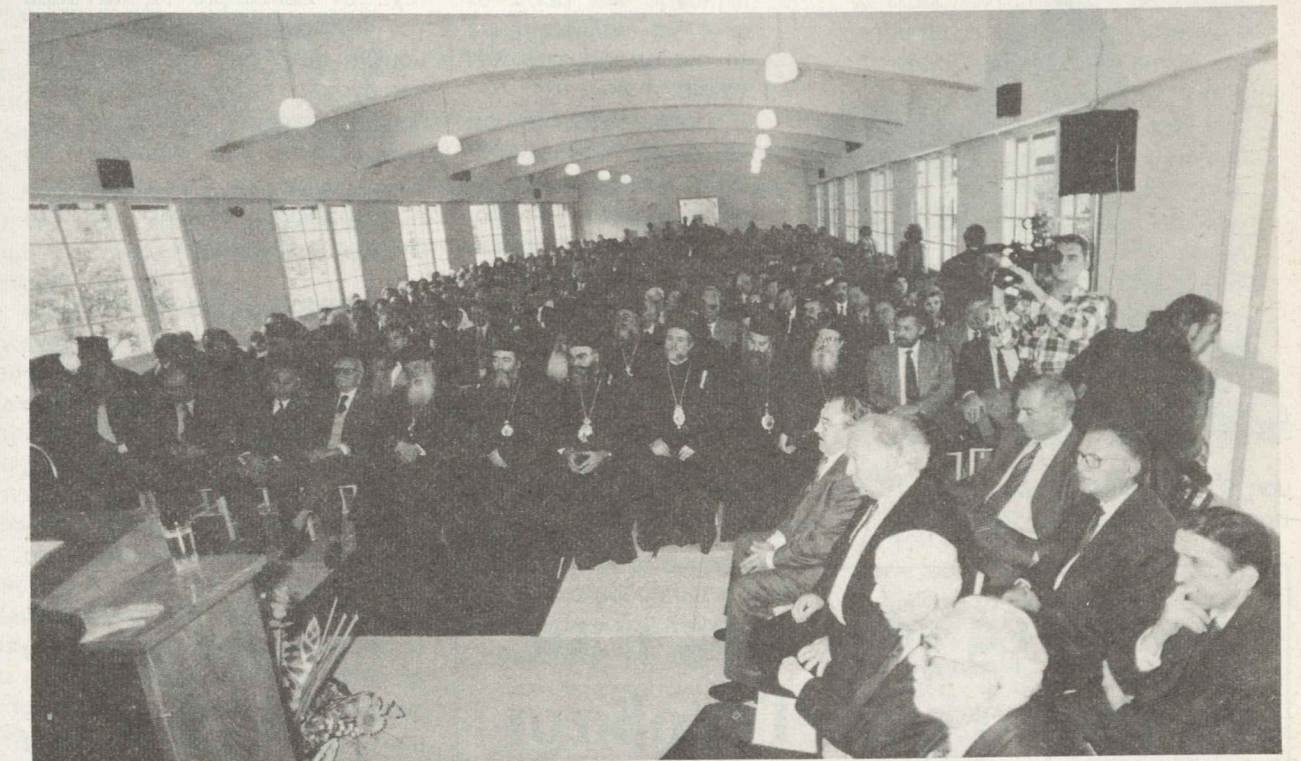
«Με την παρουσία εκπροσώπων, των Πατριαρχείων, του Αρχιεπισκόπου Αθηνών, της Ιεράς Συνόδου, της Βουλής, των κομμάτων, των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, του Πνευματικού κόσμου και πλήθους εκλεκτών φίλων, η Ριζαρεία Εκκλησιαστική Σχολή εόρτασε την Κυριακή 27 Νοεμβρίου 1994 στις εγκαταστάσεις των διδακτηρίων της στο Χαλάνδρι τα 150 χρόνια από την

ίδρυσή της.

Η εκδήλωση, κορυφαία για την Αθήνα, ήταν ενταγμένη στο πλαίσιο μιας σειράς άλλων,

Χαιρετισμούς απηύθυναν εκ μέρους, του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως και του Αρχιεπισκόπου Αθηνών οι Μη-

θόν, το παρόν και το μέλλον της Σχολής έκανε ο Πρόεδρος του Πολυμελούς Συμβουλίου των Εκτελεστών της Διαθήκης

Στη φωτογραφία στιγμιότυπο από την εκδήλωση.

αφιερωμένων στη μνήμη των Εθνικών Ευεργετών Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη και στην προσφορά της Σχολής προς, την Εκκλησία, την Ελλάδα και τον Ελληνισμό.

τροπολίτες Περγάμου και Ζακύνθου, ο Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, εκπρόσωποι των Πανεπιστημίων και των Αποφίτων της Ριζαρείου. Σύνομη εισήγηση για το παρελ-

Ριζάρη κ. Κων. Δ. Φαφαλιός και βασικός ομιλητής ήταν ο τ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ανδρέας Φυτράκης, ο οποίος αναφέρθηκε στην μακρά πορεία και την προσφορά της Ριζαρείου κατά τα 150 χρόνια λειτουργίας της Σχολής. Όπως τόνισε ο κ. Φυτράκης, εκατοντάδες κληρικοί, επιστήμονες, δάσκαλοι και χάρσιμα μέλη της ελληνικής κοινωνίας που διέπρεψαν σε πολλούς τομείς, υπήρξαν απόφοιτοι τη Ριζαρείου, ενώ ελάμπρυναν την μακρά διαδρομή της κορυφαίας Διευθυντές και Καθηγήτες, όπως ο Άγιος Νεκτάριος Αιγίνης, ο Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ο Αμίκλας Αλιβιζάτος, ο Γρηγ. Παπαμιχαήλ, ο Κ. Δουβουνιώτης κ.ά., κοντά στους οποίους μαθήτευσαν προσωπικότητες όπως ο Ξενοφών Ζολώτας και ο Ιωάννης Θεοδωράκοπουλος. Τέλος, έγινε εκτενής αναφορά στη σημερινή κατάσταση της Σχολής και στην προσπάθεια αναβάθμισής, ώστε να συνεχίσει η Ριζαρεία με την ίδια δυναμική το εποικοδομητικό ιστορικό της έργο».

Από την έκθεση παλαιotypών στη Ριζαρεία Σχολή στο Χαλάνδρι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΖΩΗ

Συμβουλές για καλλιεργητικές εργασίες του κάθε μήνα

Όσοι από μας τους Ζαγορίσιους διαμένουμε μόνιμα στα χωριά

μας, θα πρέπει από πολλά χρόνια πριν, να έχουμε κατασκευάσει,

ένα μικρό θερμοκήπιο, σε μια μεσημβρινή πλευρά του κήπου μας, την ποιά καλά προφυλαγμένη από τους τοπικούς ανέμους της περιοχής και μέσα σ' αυτό να καλλιεργούμε τα πιο απαραίτητα λαχανικά.

Ποτέ λοιπόν δεν είναι αργά. Όποιοι δεν έχετε φτιάξει θερμοκήπιο, αρχίστε από τώρα.

Τα παλιά τα χρόνια οι καιρικές συνθήκες του τόπου μας επαναλαμβάνονταν τακτικά οι ίδιες, ανάλογα με τις εποχές και γνωρίζαμε με ακρίβεια, τί καιρό θα έχουμε τον κάθε μήνα

και τί δουλειές θα πρέπει να κάνουμε κατά ημέρες και εβδομά-

δες. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια, κάθε χρονιά που μας έρχεται, είναι διαφορετική από την προηγούμενη, με αποτέλεσμα δουλειές που θα έπρεπε να κάνουμε π.χ. τον Δεκέμβριο τις κάνουμε τον Φεβρουάριο. Βέβαια το φαινόμενο αυτό δεν θα πρέπει να μας ενοχλεί, δεδομένου ότι ο άνθρωπος είναι όν πανέξυπνο και πολυμήχανο (και μάλιστα το ασχολούμενο με την φύση) και προσαρμόζεται εύκολα και εύστοχα στο περιβάλλον.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ:

Αρχίζουμε με διάφορες λιπάνσεις: Κάνουμε επιφανειακούς ψεκασμούς και σκονίσματα με τα λεγόμενα «προφυτρωτικά» ζιζανιοκτόνα, κάτω από σπαρώνες στους όχτους κοντά πέριξ των κτημάτων μας και κήπων, αποφεύγοντες τα τεμάχια που θα καλλιεργήσουμε.

— Αν έχουμε ΑΜΠΕΛΙΑ, κάνουμε λιπάνσεις και ζιζανιοκτονία με κατάλληλα για την ηλικία των φυτών, ζιζανιοκτόνα. Ετοιμαζόμαστε για τα κλαδέματα τα οποία πραγματοποιούμε αμέσως μετά τις μεγάλες παγωνιές, στα πολύ ορεινά και ψυχρά μέρη.

— Αν έχουμε ΔΕΝΔΡΑ: Συνεχίζουμε να φυτεύουμε δενδρύλλια φυλλοβόλα. Κάνουμε τα σχετικά κλαδεύματα. Χειμερινούς ψεκασμούς με πολτούς και βορδιγάλειο, κάνουμε βασικές λιπάνσεις όπου χρειάζεται.

— Για τα ΛΑΧΑΝΙΚΑ: Προετοιμαζουμε τους κήπους μας για να αποδοθούν οι διάφορες σπορές. Εάν έχουμε θερμοκήπια δημιουργούμε σπορεία, αρχίζουμε σπορές με κρεμμυδάκια, παντζάρια, ρεπάνια, καρότα, άνιθο, μαϊντανό, σαλάτες κ.ά.

Όσοι ασχολούνται με ΑΝΘΗ: Ετοιμάζουμε και ανανεώνουμε τις γλάστρες, δημιουργούμε νέες. Φυτεύουμε αθηλαίς θάμνους (με μπάλλα χώματος) τούγιες, κυπαρίσσια, δάφνες, πευκάλια, έλατα, κώνυμα, παρακάνθους κ.ά. Φυτεύουμε ωραίες τριανταφυλλίες. Σπέρνουμε τα ανοιξιότικης άνθησης λουλούδια, σπόρους και βολβούς. Αν έχουμε καλλωπιστικά δένδρα και μάλιστα ακακίες τις κλαδεύουμε αυστηρά. Μπήγουμε τα χονδρά κλωνάρια τους στα πρηνή των δρόμων μας, στις εισόδους και εξόδους των χωριών μας ανά 7-10 μέτρα και δημιουργούμε ωραίες δενδροστοιχίες.

Ο ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

10.000

Ρογκότης Χρήστος (4)

Στούπης Δημήτριος (4)

8.500

Μελιά-Μπένης Νύβη (4)

Μπαϊράκτσης Αλέξανδρος (4)

6.500

Νούσιας Φρίξος (3)

Σαχίνη-Φούφα Ελένη (3)

Στεργίου Ιωάννης (3)

Τζούσης Γεώρ. Στέφανος

5.000

Ζούνης Ιωάννης (2)

Καλέας Βασίλειος (2)

Καρέτσος Δημήτριος (2)

Μάστακας Νικόλαος (2)

Ντιναλέξης Αλκιβιάδης (2)

Παπαϊωάννου Ιωάννης

2.500

Γελέκη Βικτωρία

Γιαννάρους Νίκος

Γκαράνης Αθανάσιος

Γκαράνης Δημήτριος

Δούμας Αθανάσιος

Δριγκοπούλου Ιωάννα

Δριγκοπούλου Μπέση

Δρογιάς Χρόνης

Ζαμπάλας Κωνσταντίνος

Ζινδρούλης Γεώργιος

Ζινδρούλης Χριστόδουλος

Κακαγιά-Κεφάλια Δανάη

Καναβέλης Αθανάσιος

Καυκάλης Αλ. Νικόλαος

Κοσίβας Χριστόφορος

Ματσόπουλος Γ. Κων/νος

Μητακίτης Δημήτριος

Νικολαΐδης Θωμάς

Ντιναλέξη Αθηνά

Παπαγιαννιάνου Τάκης

Πλάτσικας Δημήτριος

Πολυχρονιάδη Μαγδαληνή

Πρίτσου Βικτωρία

Σακελλαρίου Μ. Τάκης

Σαφαρίδης Αικατερίνη

Σουκουφύλης Απόστολος

Σωτηριάδη Ανθήτση

Ταπεινόπουλος Γεώργιος

Τοάντης Χαρίλαος

Τσιαμάνης Α. Αρτεμίσια

Τσιαμάνης Λυσάνδρος

Τσούτση Ευφροσύνη

2.000

Βασδέκης Κων/νος

Δρακοπούλου-Χρόνη Αλεξάνδρα

Ελάσης Νίκος

Ελάσης Νίκος

Κατέλου Ελισάβετ

Καραγιαννιάνου Χρήστος

Κικικόπουλος Μενέλαος

Κούρας Χάρις

Μαβίδης Πάρις

Μουσαφίρης Τάκης

Μπόλης Μανώλης

Παπαδόπουλος Νικόλαος

Σιούτης Αθανάσιος

Στολγίνας Βασίλειος

Τάγης Παναγιώτης

Τάσιος Β. Γεώργιος

Τζιμόπουλος Γ. Δημήτριος

Τσίτσος Γεώργιος

Χρόνης Αριστόβουλος

ΣΗΜ: Οι μέσα σε παρένθεση αν-

μοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής

Απόστολος Ντιναλέξης

ΟΡΚΙΣΤΗΚΑΝ
ΤΑ ΝΕΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Τον Δεκέμβριο του '94 ορκίστηκαν τα νέα κοινοτικά συμβούλια του Ζαγορίου για την τετραετία '95-98.

Τα χωριά του Δυτικού Ζαγορίου ορκίστηκαν στις 15-12-94 στο Καλ-λάκι, στην αίθουσα του Κοινωνικού κέντρου του ΕΟΠ.

Στις 19-12-94 τα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου ορκίστηκαν στις Πρωταράδες Δεματίου, στην αίθουσα του Γυμνασίου.

Τέλος στην αίθουσα του Πολιτιστικού Συλλόγου στους Ασπραγγέ-λους, στις 21-12-94, ορκίστηκαν τα χωριά του Κεντρικού Ζαγορίου.

Ο Νομάρχης κ. Αχιλλέας Κολι-κάς, συνοδευόμενος από υπη-ρεσιακούς παράγοντες, όρκισε τα νέα κοινοτικά συμβούλια στις επιλεγμέ-νες αίθουσες. Ευχαρίστησε στην αρ-χή τα απερχόμενα κοινοτικά συμ-βούλια, με τα οποία είχε άριστη συνεργασία και τόνισε ότι η τετραε-τία που πέρασε ήταν δημιουργική.

Τη συνέχεια αναφέρθηκε εκτεταμέ-νη στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπως απορροφώνεται πλέον σε πρώτο και ύψιστο βαθμό και ευχρήθηκε να επι-πλέον στο έργο τους τα νέα κοινο-τικά συμβούλια, που ανέλαβαν από 1-1-95.

Προσωπικά βρέθηκαν για ορκω-μία, σαν συμβούλους, στους παραγόμενους στις 21-12-94. Ήταν Ντιναλέξη Αθηνά.

Παπαγιαννιάνου Τάκης, Πλάτσικας Δημήτριος, Πολυχρονιάδη Μαγδαληνή, Πρίτσου Βικτωρία, Σακελλαρίου Μ. Τάκης, Σαφαρίδης Αικατερίνη, Σουκουφύλης Απόστολος, Σωτηριάδη Ανθήτση, Ταπεινόπουλος Γεώργιος, Τοάντης Χαρίλαος, Τσιαμάνης Α. Αρτεμίσια, Τσιαμάνης Λυσάνδρος, Τσούτση Ευφροσύνη.

Πρόεδρος των Ασπραγγέλων κ. Νικόλαος Παπαναστασίου, που δε-κρίθηκε στα τρία μαγαζιά του χωρι-ού, τον κ. Νομάρχη και την συνοδεία και τα μέλη των κοινοτικών συμβουλίων των 23 χωριών. Εκλε-χθησαν μεζέδες και νόστιμες πίτες, ντό-πιο τυρί και κρασί, έδωσαν την καρδιά στους κοινοτικούς συμβού-λους για κοινότητα από χρησιμότητα ως οικοδομητική. Συγχαρητήρια και τους Ασπραγγέλους.

Αγαπητοί Πρόεδροι και Σύμβου-λοι των Ζαγορίων, η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ εύχεται καλή επιτυχία στο έργο σας και μέσα από τις στή-λες του περιοδικού «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» πρόθυμα θα φιλοξενηθεί τις απόψεις σας, τα προβλήματά σας και τις προτάσεις σας.

ΣΗΜ: Οι μέσα σε παρένθεση αν-μοί δηλώνουν τα έτη πληρωμής

Απόστολος Ντιναλέξης

Κήποι Γενάρης 1995

Γιάννης Τσεκούρας

Απόστολος Ντιναλέξης

Κήποι Γενάρης 1995

Γιάννης Τσεκούρας

Απόστολος Ντιναλέξης

Νέα από τον τόπο μας

Το λαογραφικό
Μουσείο Κήπων
(Ευοίωνες προοπτικές
για το μέλλον του)

Τον τελευταίο καιρό μεγάλη κη-νητικότητα και ενδιαφέρον παρα-τηρήθηκε από πολλούς φορείς και επώνυμους και ανώνυμους επισκέ-πτας στο Λαογραφικό Μουσείο Κήπων Ζαγορίου του κ. Αγάτιου Τόλη.

Οι εντυπώσεις των επισκεπτών για την απίθανη αυτή συλλογή που τιμά τον συλλέκτη κ. Αγ. Τόλη υπήρξαν άριστες και

Μεταξύ των επισκεπτών σημει-ώνουμε την επίσκεψη του Υπουρ-γού μας εξωτερικών κ. Κάρουλου Παπούλια μετά της συζύγου του και των δύο θυγατέρων του, επί-σκεψη η οποία διήρκεσε επι τριών-και από την άριστη εντύπωση στην οικογένεια:

Το ενδιαφέρον δε του κ. Αγ. Τόλη για την ίδρυση του Μουσείου υπήρξε έντονο και έμπρακτο και η διαβεβαίωση αυτού ότι πολύ σύντομα θα ξεκινήσει ή κατασκευή του κτιρίου για να στε-γάσει αυτόν τον εθνικό πλούτο του Ζαγορίου και της Ηπείρου γενικό-τερα.

Επίσης την εν λόγω συλλογή επισκέφθηκε ο αρετός Νομάρχης μας κ. Νικ. Ζαμπάλας, αποκοιμή-σας άριστες εντυπώσεις κι αυτός για την συλλογή αυτή, υποσχόμε-νος ότι η ίδρυση του εν λόγω Μουσείου θα είναι στις πρώτες προτεραιότητες της Νομαρχίας Ιω-αννίνων.

Επίσης σημειώνουμε την ταυτόχρονη επίσκεψη μετά του Υπουργού Εξωτερικών του επιχει-ρηματία κ. Αλεξίου Κόντου, και την υπόσχεσή του ότι πολύ σύν-τομα θα έλθει για τον ίδιο σκοπό στους Κήπους Ζαγορίου ο φίλος του υφυπουργός πολιτισμού αρμό-διος για τα Μουσεία κ. Σιφουνά-κης. Αναμένομεν. Από την πλευρά μας ένα παρήγορο διαπιστώνουμε ότι το θέμα του Λαογραφικού Μουσείου Κήπων αρχίζει πλέον να παίρνει σάρκα και οστά και ότι πολ-ύ σύντομα θα αρχίσει η ανέγερση του κτιρίου για να στεγάσει την με-γάλη αυτή συλλογή που θα αποτε-λέσει την επιβράβευση του δωρητή συλλέκτη προς το κράτος του κ. Αγ. Τόλη, και δεύτερον αποδει-κνύεται ότι ακόμη υπάρχουν άν-θρωποι με ενσυναίσθησιες για την διά-σωση και αξιοποίηση της πολιτι-στικής μας κληρονομιάς.

Εμπρός λοιπόν όλοι μας για την υλοποίηση του μεγάλου αυτού έργου του Ζαγορίου μας.

Κήποι Γενάρης 1995

Γιάννης Τσεκούρας

Απόστολος Ντιναλέξης

Κήποι Γενάρης 1995

Γιάννης Τσεκούρας

Απόστολος Ντιναλέξης

Κήποι Γενάρης 1995

Γιάννης Τσεκούρας

ΕΚΔΟΣΗ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Η ΕΝΩΣΗ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

ΑΘΗΝΩΝ, στα πλαίσια των δρα-στηριοτήτων της, προέβη στην έκ-δοση ημερολογίου με θέμα το «ΖΑΓΟΡΙ».

Είναι ένα ημερολόγιο που φιλο-δοξεί να περιληφθεί στη σειρά των καλύτερων εκδόσεων σ' αυτόν τον τομέα. Είναι 12 σέλιδο, με εισαγω-γικό σημείωμα, με ωραίες εικόνες παρμένες από την απaráμλλη φύ-ση της ιδιαίτερής μας πατρίδας και αποσπάσματα ζαγορίσιων τρα-γουδιών. Προσπαθήσαμε να μη σταθούμε μόνο στις αναμνηστικές φυσικές ομορφιές του Ζαγορι-ού, που αυτές από μόνες τους κα-θηλώνουν καθένα που θα το πιάσει στα χέρια του, αλλά να δώσουμε κά-τι και από την πνευματική μας κλη-ρονομιά, κάτι από την ψυχή του Ζαγορίου, στα καθορισμένα βέβαια στενά πλαίσια ενός ημερολογίου.

Σκοπός όμως του παρόντος δεν είναι να παρουσιάσουμε το ημερο-λόγιο. Την επιτυχία του θα την κρί-νετε εσείς, όλοι, γιατί πιστεύουμε ότι κανένας Ζαγορίσιος δε θ' αμε-λήσει να κοσμήσει το σπίτι του, τη συλλογή του μ' ένα τέτοιο απόκτη-μα. Εμείς θέλουμε να ευχαριστή-σουμε όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία της έκδοσης. Πρώτα όλους τους Συλλόγους των Αποδή-μων Ζαγορίσιων των Αθηνών, μέλη της Ενώσεώς μας, που αμέριστα έδειξαν την συμπαράστασή τους. Ιδιαίτερα όμως να ευχαριστήσουμε τα τρία παιδιά μας, που με κέφι και

ζήλο, κοίταξαν με πολύ «γού-στο», εργάστηκαν για την έκδοση του ημερολογίου. Τον Τάκη Παπα-γιαννιάνο από το Δίκωρο, που προέκρινε αφιλοκερδώς το ημερολό-γιο από τον πλούτο των φωτογρα-φιών και των στίχων που διαθέτει. Αυτός έκανε και την επιλογή των αποσπασμάτων από ζαγορίσια τρα-γουδιά που μπήκαν πετυχημένες λε-ξάντες. Το Νίκο το Βλαστό και το Μενέλαο Χρόνη από τον Ελαφότο-πο που είχαν την εμπνευσή και το λογαριασμό για την πραγματοποίησή της. Και οι τρεις, αν και εργαζόμε-νοι, δεν επείσθησαν κόπου και χρό-νου. Δούλεψαν με θέληση και μερά-κι.

Αφού και πάλι ευχαριστήσουμε όλους όσους συνέβαλαν στην προ-σπάθειά μας, τους ευχόμαστε «καλά Χριστούγεννα» και «ευτυχισμένη η καινούργια χρονιά».

Το Α.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Συνέχεια στην 16η σελ.

Εκδόθηκε για τις παραπάνω σχέσεις μου, μου έδωσε ένα μικρό δημοσίευμα που συνάντησα στην «Αντίτυπη» (Κυριακάτικο ένθετο οικονομικού περιεχομένου) της εφημερίδας «Βήμα» της 23/10/1994, το οποίο μεταφέρουμε αυτούσιο.

«Εκπαιδευτήρια υψηλού εισο-δήματος

«Με τους καλύτερους ομιλούς άρχισε η νέα σχολική περίοδος για τους μαθητές της εταιρείας Εκπαιδευτήρια Δούκα ΑΕ. Ο απο-λογισμός της περιόδου 1993-94 μόλις ολοκληρώθηκε και επιτρέπει στους ιδρυτές και μετόχους εξαίρε-τικά κερδοφόρες προβλέψεις.

Τα κέρδη της εταιρείας μπορεί να μειώθηκαν αλλά παρέμειναν σε ικανοποιητικά επίπεδα, αφού το δωδεκάμηνο 1.793.306,94 δια-μορφώθηκαν σε 256 εκατ. δραχμές.

Το Α.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Συνέχεια στην 16η σελ.

Εκδόθηκε για τις παραπάνω σχέσεις μου, μου έδωσε ένα μικρό δημοσίευμα που συνάντησα στην «Αντίτυπη» (Κυριακάτικο ένθετο οικονομικού περιεχομένου) της εφημερίδας «Βήμα» της 23/10/1994, το οποίο μεταφέρουμε αυτούσιο.

«Εκπαιδευτήρια υψηλού εισο-δήματος

«Με τους καλύτερους ομιλούς άρχισε η νέα σχολική περίοδος για τους μαθητές της εταιρείας Εκπαιδευτήρια Δούκα ΑΕ. Ο απο-λογισμός της περιόδου 1993-94 μόλις ολοκληρώθηκε και επιτρέπει στους ιδρυτές και μετόχους εξαίρε-τικά κερδοφόρες προβλέψεις.

Τα κέρδη της εταιρείας μπορεί να μειώθηκαν αλλά παρέμειναν σε ικανοποιητικά επίπεδα, αφού το δωδεκάμηνο 1.793.306,94 δια-μορφώθηκαν σε 256 εκατ. δραχμές.

Το Α.Σ. ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Συνέχεια από την 15η σελ.

Με πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου και γενικό διευθυντή τον κ. Ιωάννη Δούκα η εταιρεία στο ίδιο αυτό διάστημα έκανε έσοδα ύψους 1.565 εκατ. δραχμών-όσα ποτέ στην ιστορία της».

Οι ιδρυτές και μέτοχοι των «Εκπαιδευτηρίων Δούκα», που λειτουργούν από το 1917 στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, έλκουν την καταγωγή τους από το Καπέσοβο του Ζαγοριού.

Με την ευκαιρία αυτή, σημειώνουμε ότι τα «Εκπαιδευτήρια Δούκα» πρόσφεραν στο έργο της UNICEF για τα παιδιά της Ρουάντας Δρχ. 2.000.000.

Αυτό το πληροφορηθήκαμε από την παρουσίαση, γι' αυτό το σκοπό, της ΕΡΤ1

στις 10/12/94, παραμονή της παραγόμενης ημέρας του παιδιού. Μπορούμε να πούμε πως: η προκοπή των Ζαγορίσιων συμβαδίζει με την προσφορά και την ευποία.

Δ/μβριος 94
Σ.Σ.ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΑΦΟΤΟΠΙΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κοπή βασιλόπιτας

Στις 21-1-95, στο Πνευματικό Κέντρο του Πολιτ. Συνδέσμου Ζαγορίσιων, ο Σύλλογος Ελαφοτοπιών Ιωαννίνων και ο Αθλητικός Όμιλος Ελαφοτόπου, έκοψαν βασιλόπιτα μπροστά σε δεκάδες συγχωριανούς μας. Με την ευκαιρία ο κ. Γιώργος Ζινδριλής και ο Μενέλαος Κικόπουλος, Πρόεδροι των σωματείων αντίστοιχα, αφού απηύθυναν ευχές για το 1995, ενημέρωσαν τους παρευρισμένους για τα πεπραγμένα των σωματείων. Το τυχερό νόμισμα βρήκε η Ελένη Μιλτιάδη Δόση, που της ευχόμαστε να είναι πάντα τυχερή. Οι Τσερβαριώτισσες —αξίζουν συγχαρητήρια— έφεραν αρκετές νόστιμες λα-

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Γίνεται γνωστό πως η 31η Μαρτίου του έτους που διανύουμε, είναι η τελευταία προθεσμία υποβολής εργασιών για το διαγωνισμό, που προκήρυξε η Ριζαίος Εκκλησιαστική Σχολή προ διετίας με θέμα: «Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ (1913) ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ».

Υπενθυμίζεται, πως οι σχετικές εργασίες θα υποβληθούν στην Συντονιστική Επιτροπή του Πνευματικού Κέντρου «Κ. ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ» - Κουκούλι Ζαγορίου για τα περαιτέρω.

Νέα από τον τόπο μας

χανόπιτες, τυρόπιτες, αλευρόπιτες, γλυκά και τσίπουρο. Όπως καταλαβαίνετε η βραδυά κύλισε όμορφα κι έγινε κεφάτη με το ακορντεόν του Μιχάλη Οικονομίδη και το κλαρίνο του Νικολάκη Καψάλη. Εύχομαι νάμαστε καλά και του χρόνου και νάχουμε μεγαλύτερη συμμετοχή

Απόστολος Ντιναλέξης

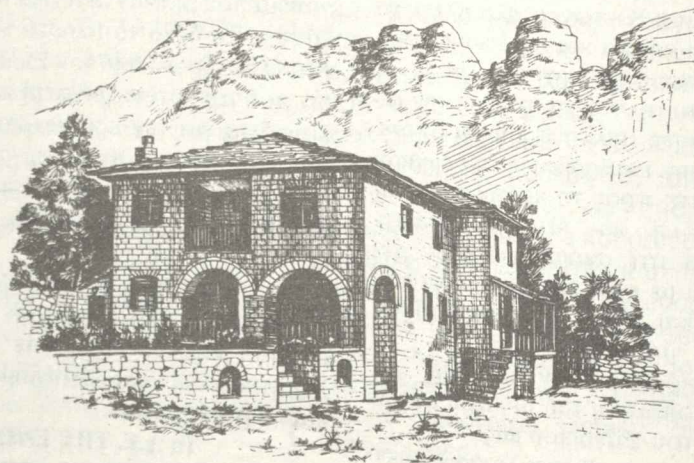
Κοπή βασιλόπιτας Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων

Στις 14-1-95, στο Πνευματικό του Κέντρο, ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορίσιων, έκοψε την βασιλόπιτα για το 1995. Παρέστησαν δεκάδες Ζαγορίσιοι. Ο πρόεδρος κ. Κώστας Τσίμας ευχήθηκε για το 95 υγεία και ευτυχία σ' όλους τους Ζαγορίσιους. Με το κόψιμο της πίτας, η παρέα του Λεωτέρη Σαρρέα μας έπαιξε τα κάλαντα κι ύστερα ξεκίνησε το χορό ο κ. Χρόνης Δρογγιάς, τραγουδώντας με την παρέα του παλιό τραγούδι. Το νόμισμα, που αντιπροσώπευε κατάθεση 10.000 δρχ. στην Αγροτική Τράπεζα, βρήκε ο Φραγκούλης από το Σκαμνέλι. Το γλέντι κράτησε ως αργά. Και του χρόνου.

ΝΕΕΣ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ
ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΟ
ΖΑΓΟΡΙ

1. ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ:

Μια νέα ξενοδοχειακή μονάδα δυναμικότητας 28 κλινών ήρθε να προστεθεί στα άλλα υπάρχοντα τουριστικά καταλύματα στο Μονοδένδρι, συμπληρώνοντας έτσι κάποια κενά στην ξενοδοχειακή υποδομή της περιοχής για την ανεπτυγμένη και πληρέστερη εξυπηρέτηση των πολυπληθών επισκεπτών.

Ο παραδοσιακός ξενώνας «ΤΟ ΡΟΔΙ» στο Πάπιγκο.

Πρόκειται για ένα σύγχρονο κτίριο κτισμένο σε παραδοσιακό στυλ σε μια ωραία θέση με απεριόριστη θέα προς όλο το κεντρικό Ζαγόρι και που διαθέτει άνετα δωμάτια πλήρως εξοπλισμένα με κεντρική θέρμανση και ατομικό λουτρό. Όλα δε τα δωμάτια έχουν ξεχωριστή είσοδο το καθένα και είναι εντελώς ανεξάρτητα μεταξύ τους.

Το ξενοδοχείο έχει πρόσβαση και από τις δύο εισόδους του, όπου χωρίς κανένα πρόβλημα μπορεί να προσεγγίσει αυτοκίνητο και διαθέτει μια μεγάλη και ευρύχωρη αίθουσα μπάρ-καθιστικό.

Η νέα ξενοδοχειακή μονάδα ανήκει στους αδελφούς Π. Λαδιά και η λειτουργία της άρχισε για πρώτη φορά στις φετινές γιορτές των Χριστουγέννων.

Οι εντυπώσεις των πρώτων πελατών υπήρξαν άριστες για τις υπηρεσίες, που τους πρόσφεραν οι καινούργιοι επιχειρηματίες, νέα παιδιά με όρεξη και διάθεση για εργασία και που υπόσχονται πολλά για την παραπέρα επιτυχία της επιχείρησής τους και την ανάδειξη του χωριού τους σε ένα καλά οργανωμένο τουριστικό κέντρο, όπως πραγματικά του αξίζει.

Σ.Θ.

II. ΠΑΠΙΓΚΟ

Στο Πάπιγκο λειτουργούν ξενώνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια καθώς και παραδοσιακά ταβερνάκια με ντόπια φαγητά και με τις περιφημες Ζαγορίσιες λαχανόπιτες.

Απ' τους πιο καινούργιους ξενώνες είναι και ο παραδοσιακός Ξενώνας ΤΟ ΡΟΔΙ που έκτισαν με ξεχωριστό μεράκι και καλαισθησία ο Δημήτρης και η Πόπη Τζομάκα.

Αποτελείται από 6 μεγάλα δωμάτια ορισμένα από τα οποία και με τζακία, όλα με ατομικά μπάνια και με μεγάλους χώρους για πρωινό και αναψυχή.

Οι πόρτες τους είναι ζωγραφισμένες όπως σ' όλα τα παλιά Ζαγο-

ρίσια αρχοντικά, τα τζακίγια σκαλισμένα με τέχνη στο ξύλο τα κεντήματα και υφαντά χαρμύλες με τον παλιό τρόπο.

Το ΡΟΔΙ βρίσκεται στο κέντρο του Μεγάλου Παπίγκου 30 μέτρα απ' την πλατεία του χωριού και έχει απ' την πλακοστρωτή αυλή και την βεράντα του υπαίθρου θέα προς τους επιβλητικούς νούς όγκους της Τύμφης των μαζόμενων και Άλλεις του χωριού.

Γ. ΤΖΩΡΗΣ
(από τον «Πρωινό Λόγιο» 10/1)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθανόμαστε την υποστήριξη να εκφράσουμε από τις στήλες περιοδικού μας τις θερμές ευχαριστίες προς τον κ. Αλέξη Σ. Τσουνανέλη Πανεπιστημιακή καθηγήτη της Ορθόδοξης κτηκτικού συνδρομητή στο «Ζ» για τα καλά του λόγια καθώς και την ευγενική του προσφορά στην αποστολή στη Βιβλιοθήκη ΙΛΕΖ του δίτομου Επιστημονικού έργου, που φέρει τον τίτλο ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑ ΚΟΣΜΟΝ ΔΙΑΜΕΣΟΥ ΑΙΩΝΩΝ (Αθήνα 1994) το οποίο του απενεμήθη το βιβλίο της Ακαδημίας Αθηνών. Τον ευχαριστούμε και τον συγχαίρουμε ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ
ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΔΟΦΟΥ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ -8-

Ύστερα από το θλιβερό γέλιο του θανάτου ΠΑΝΤΕΛΗ ΖΩΗ εκλεκτού λους του Συλλόγου και τ. του, που τόσα προσέφερε Σύλλογο και στο χωριό, του Συλλόγου, αποφασίζει φωνα:

- ΨΗΦΙΖΕΙ
1) Να εκφράσει τα συλλυπητήριά του στην ονείρα του εκλιπόντος.
2) Να παρακολούθησει στην κηδεία του.
3) Να καταθέσει 10.000 γλ. στεφάνου στην εκκλησία του χωριού «Κοίμησις Θεοτόκου». Ύστερα από αυτά έγινε το πρακτικό τούτο και υπογράφεται Ο Πρόεδρος
Αλέκος Ιωαννίδης
Η Γραμματέας
Πιπίτσα Δούνια
Τα Μέλη
Φρίξος Νούσιος
Γιούλη Βλαχοπούλου
Καραγιάννη
Αλέκα Φαμάκη
Βύρων Βαζζάκος
Φιλάνθη Καραγιάννη

ΙΛΕΖ Το Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1994

I. ΕΣΟΔΑ:

Χρηματικό υπόλοιπο 31-12-1993	δρχ.	570.773
Τιμητικές εισφορές-Δωρεές-Συνδρομές	»	2.932.168
Διάθεση βιβλίων	»	139.630
Διάθεση τόμων Περιοδικού	»	102.000
Επιστροφή δανείου	»	170.000
Τόκοι	»	141.631
Σύνολο	»	4.056.202

II. ΕΞΟΔΑ:

Κοινόχρηστα πολυκατοικίας	»	220.000
Τηλέφωνο	»	156.600
Ηλεκτρικό ρεύμα	»	88.653
Υδρευση-αποχαιτεύση	»	7.530
Αμοιβή προσωπικού-καθαρίστριας	»	840.000
Γραφικά-ετικέτες	»	62.262
Φωτοτυπικά	»	26.460
Επισκευτή φωτοτυπικού	»	37.288
Εκτύπωση Περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»	»	1.207.000
Βιβλιοδέτηση τόμων «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»	»	80.000
Εκτύπωση μπλοκ-φακέλων-εντύπων	»	52.000
Ταχυδρομικά-μεταφορικά στο Ταχ. Κέντρο Διαλογής	»	79.404
Εμπλουτισμός βιβλιοθήκης	»	16.411
Ποσοστά Εισπράκτορα	»	6.000
Είδη καθαριότητας - υγιεινής	»	17.271
Δημόσιες σχέσεις	»	36.528
Διάφορα μικροέξοδα	»	23.670
Για το άγαλμα της Ζαγ. γυναίκας (δάνειο)	»	50.000
Σύνολο	»	3.007.077

Εσοδα

Εξοδα

Υπόλοιπο στη νέα χρήση

Ιωάννινα 10 Ιανουαρίου 1995

Ο Πρόεδρος ΑΠΟΣΤ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Ο Γεν. Γραμματέας ΘΑΝΑΣ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Ο Ταμίας ΙΩ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

ΙΛΕΖ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ-ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 1994

I. ΕΣΟΔΑ

Χρηματικό υπόλοιπο 31-12-1993	»	35.940
Προσφορές για την ανέγερση του Ηρώου	»	775.500
Δωρεές-επιχορηγήσεις	»	5.200.000
Δάνειο	»	50.000
Τόκοι	»	110.447
Σύνολο	»	6.171.887

II. ΕΞΟΔΑ

Χύτευση αγάλματος (υπόλοιπο)	»	2.500.000
Απόδοση δανείου	»	670.000
Διαμόρφωση χώρου Ηρώου (έναντι)	»	2.500.000
Ηλεκτροφωτισμός Ηρώου	»	220.000
Εξοδα κίνησης εκτός έδρας	»	100.000
Ταχυδρομικά	»	12.000
Αγορά σημαίας αποκαλυπτηρίων Αγάλματος	»	40.000
Διάφορα μικροέξοδα	»	45.738
Σύνολο	»	6.087.738

Εσοδα

Εξοδα

Υπόλοιπο στη νέα χρήση

Ιωάννινα 5 Ιανουαρίου 1995

Ο Πρόεδρος ΑΠΟΣΤ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Ο Γεν. Γραμματέας ΘΑΝΑΣ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Ο Ταμίας ΙΩ. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΔΙΔΟΦΟ

Δωρεές

Κατέθεσαν υπέρ του Ιερού Ναού «Κοιμήσεως Θεοτόκου» Διλόφου και στη μνήμη Παντελή Ζώη:

Η σύζυγός του Μαρίτσα	δρχ.	30.000
Η αδελφή του Φωφώ Φαρμάκη	»	30.000
Η θεία του Γεωργία Νουτσοπούλου	»	20.000
Ο ξάδερφός του Γιώργος Νουτσόπουλος	»	20.000
Τα ξαδέρφια του Βύρων και Έρη Βαρζώκα	»	20.000
Ο φίλος του Γιάννης Γέτης	»	10.000

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Προσφορές

Η εκκλησιαστική επιτροπή ενορίας Αγίων Αποστόλων κοινότητας Σκαμνελίου, ευχαριστεί δημοσίως δια την οικονομική ενίσχυση των εκκλησιών μας για την συντήρησή τους. Και εύχεται χρόνια πολλά και ευτυχισμένο το νέο έτος 1995 στους παρακάτω:

Ισμήνη Κουλούση, Αριστοφάνη Τζιάσιου, Νικολάου Τζιάσιου, Όλγα και Ιππολύτη Γιαννακού, Ευνομία Σκλάβη και Σούλα Σκλάβη, Χρυσούλας Σφέτση, Ασπασία Βλάχου, Όλγα Λάππα και Κων/νος Λάππα, Ευάγγελος-Ναυσικά-Χαρίλαος-Ευθύμιος Καρβούνης, Γεώργιος-Αποστόλου Σουκοβέλος, Βολωνάση Κων/νο, και Αλέκα Βολωνάση, Ρίτσα Βολωνάση, Μαργιέτα Μαργιόλη, Ειρήνη Μάνου, Θρασύβουλος Γεννάδιος, Δημήτριος Γεννάδιος, Αριστεά Φρίγκα Γενναδίου, Ελένη Μαυρολίδου Γενναδίου, Μιχαήλ-Ξανθίτη-Τούλα-Όλγα Γενναδίου, Γεώργιον Δώδο και Αλέκου Δώδο, Δημήτριος Χατζηγιάννης, Θεμιστοκλή Βλαχόπουλον, Ευθαλεία Νικολάου Δώδου Γκολέτσι, Θεοφάνη Φραγκούλη, Ελένη Τσουριάδη ή Φραγκούλη, Μέλπω Φραγκούλη, Κων/νος Φραγκούλης, Οδυσσεάς Φραγκούλης, Ελευθερία-Μαρία Μαργέλη, Σωτήρη Λασιθιωπάκη, Τσέπη Μηλιτιάδη, Λουκία Τρί, Πολυχρόνης Κουσουρή, Νικόλαος Κουσουρή, Δήμητρα Κουσουρή, Χαράλαμπος-Αντώνιος Τζάσιος, Ελένη-Αγγελική Κουλούση, Κων/νος Θεοδοσίου, Δημήτριος Μαριόλης, Κων/νος Αριστήδης Καράδης, Κων/νος Γεωργίου Θεοδοσίου, Σωτήρη Σωτηρίου, Παναγιώτην Λιακόπουλον, Ρένα-Λεωνίδα, Τσιαούση, Ιωάννα Οικονομίδου, Αθανάσιος Σουκοβέλος, Σούλα Πολύζου, Βασιλεία Τζιάσιου, Κουσουρή, Γεώργιος Σοφίος, Ευανθεία-Ελένη-Μάνος-Αλεξάνδρα Βλάχου, Ευθαλεία Παπαφώτης Κλοτσάρα, Φρόσω Ραπτοπούλου, Ελένη-Δώδου ή Γκόγκα, Πιπίτσα Ανθούλα Γενναδίου, Μαίρη Ζάνα, Γραμματικοπούλου Αθανασία, Έλλη Πάνου ή Σουκοβέλου, Ειρήνη Βασδέκη ή Σουκοβέλου, Φρόσω Κουσουρή ή Σουκοβέλου, Ειρήνη Σκλάβη, Πανωρέα Κουσουρή.

Και λοιποί συνεισφέροντες

Και εγώ σας εύχομαι προσωπικά σε όλους τους χωριανούς μου όπου και να βρίσκεστε ο νέος χρόνος να σας χαρίσει υγεία - ειρήνη και ευτυχία.

Ο ταμίας Αγίων Αποστόλων

Σουκοβέλος Απόστολος του Σπυρίδωνος

Κ. ΠΕΔΙΝΑ

Προσφορές

Στη μνήμη του αείμνηστου Μιχαήλ Χρ. Γκράτζιου αντί στεφάνου προσεφέρθησαν υπέρ του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Κάτω Πεδινών τα παρακάτω ποσά:

1. Η γυναίκα του Σοφία και τα παιδιά τους	Δρχ.	20.000
2. Η οικογένεια Λούλας Γ. Κουματσέλη	»	15.000
3. Η οικογ. Βασιλικής Κλεομένη Γκράτζιου	»	10.000
4. Οι οικογένειες Βάσιου και Τάκη Τζιόβα	»	10.000
5. Η οικογένεια Άρη Τζιόβα	»	5.000
6. Η Κούλα Τζιόβα και Άννα Παππά	»	10.000
7. Οι οικογένειες Ιουλίας Τσάντη και Σπύρου Τσάντη	»	20.000
8. Οι οικ. Κώστα και Γιώργου Χουλιάρα	»	10.000
9. Οι οικ. Σπύρου Καπελλίδη	»	5.000
10. Οι οικ. Ιωάννη Κέντρου	»	10.000

11. Οι οικ. Αλέκου Β. Νταχρή	»	5.000
12. Ο Αγροτικός Συν/σμός Κ. Πεδινών	»	20.000

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί

Επίσης στη μνήμη του Μιχαήλ Χρ. Γκράτζιου, αντί στεφάνου, ο Αγροτικός Συν/σμός Κ. Πεδινών, υπέρ του Μορφωτικού Εξωραϊστικού Συλλόγου Κ. Πεδινών πρόσφερε το ποσό των 20.000 δρχ.

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Προσφορές

Για την κατασκευή του κεντρικού λιθόστρωτου δρόμου του χωριού μας, πρόσφεραν οι κάτωθι τα εξής χρηματικά ποσά.

1. Βασίλειος Τζαφέρης,	δρχ.	12.000
2. Σεβαστή Παναγιωτακοπούλου	δρχ.	10.000
- στη μνήμη του πεθερού της Παναγιώτη Παναγιωτακόπουλου
3. Χρυσάνθη Ασημακοπούλου, στη μνήμη της μητέρας της Αγλαίας Ζαφείρη	δρχ.	5.000
4. Η Σωτηρία Τζαφλίδη Παπαγεωργίου στη μνήμη του πατέρα της Ελευθερίου Τζαφλίδη	δρχ.	5.000
- Ο Σύλλογος ευχαριστεί θερμά.

ΔΟΛΙΑΝΗ

Δωρεές εις μνήμη

Η διαχειριστική Επιτροπή του κληροδοτήματος Χριστοδ. Ευθυμίου εις μνήμη του αποθανόντος μέλους της Κ. Τισσανάκη, διαθέτει δραχμές 50.000 στον ιερό ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου της ιδιαίτερας του πατρίδος Δόλιανης Ζαγορίου.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

α) Η κ. Έλλη Μίσου - Μπάφα πρόσφερε, για την στέγη του Αγίου Νικολάου, πενήντα φορτώματα πλάκα, στη μνήμη της αδερφής της Μαίρης και του ανεισιού της Δημητρίου Πριμικύρη.

β) Ο κ. Ιωάννης Ιπποκράτου Ανδρώνης, στη μνήμη της μητέρας του Φωτεινής 10.000 δραχ.

γ) Η κ. Ισαβέλα Ανδρώνη, χήρα Ηλία Τσολακίδη από την Πρέβεζα, στη μνήμη του συζύγου της 10.000 δραχ.

δ) Η κ. Πηνελόπη Σολωμού-Βερτοδούλου στη μνήμη του πατρός της Αλεξίου και του αδελφού της Χρήστου 10.000 δραχ.

ε) Η κ. Δωροθέα Α. Αίλλη δραχ. 10.000 στη μνήμη της γιαγιάς της Αθανασούλας Πέτρου Εμμανουήλ και της μητέρας της Ελισάβετ.

στ) Η κ. Έλλη Μίσου στη μνήμη της αδερφής της Μαίρης δρχ. 5.000

ζ) Ο κ. Δημήτριος Παναγ. Τζόκας στη μνήμη των γονέων του δραχ. 10.000.

η) Η κ. Ισμήνη Στεφάνου στη μνήμη της αδερφής της Αλεξάνδρας δρχ. 10.000, για την επισκευή των τοίχων του νεοροταφείου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Για την εκπλήρωση των σκοπών του περιοδικού «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

- Η κ. Λίτσα Φαντίτου δρχ. 10.000
- Ο κ. Ιωάννης Ζούκης, στη μνήμη του Κων/νου Ζαμπαλά δρχ. 5.000

Η Σ.Ε. ευχαριστεί θερμά

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Ευχές

Το Δ.Σ. της Ένωσης Αποδήμων Ελαφοτόπων, ενόψει του Νέου έτους εύχεται στους αγαπητούς μας συγχωριανούς, όπου κι αν βρίσκονται, «καλές γιορτές» και «ευτυχισμένη η καινούργια χρονιά». Και να μην ξεχνιόμαστε! Το κεντρικό καλντερίμι είναι μισό. Αυτή τη χρονιά πρέπει να τελειώσει. Σ' όλους «καλή προοπτική» κι ο νους μας στο Τσερβαρι μας.

Υ.Γ. Η διεύθυνσή μας, Γερανίου 41 ΑΘΗΝΑ 10431
Τηλ. 5246809-5902577

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ιδρυτής:

ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:

Σίνα 4 454 45 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ. 79286 - 74.000

ΙΑΡΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΑ

† ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

† ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα

Τηλ. 30170

★

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ

2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

3. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ

4. ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΥ

5. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

6. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

7. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΘΑΝΑΣ

8. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

9. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

10. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

ΘΑΝΑΣΗ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

Σίνα 4 - Ιωάννινα 454 45

και Μυροπολείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Ιωάννινα 45444.

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή δρχ. 2.500

★

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41

(Στοά Καμπέτη)

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44